

SLOVENSKÁ PSYCHOLOGICKÁ SPOLOČNOSŤ
pri Slovenskej akadémii vied

PSYCHOFORUM

***BULLETIN SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ
SPOLOČNOSTI PRI SAV***

1/2006

Bratislava

ČO NÁJDETE V TOMTO ČÍSLE ...

<i>NAMIESTO ÚVODNÍKA</i> ..... 3 <i>SPRÁVY Z AKCIÍ</i> ..... 4 Sympóziu Múdrosť - inteligencia - osobnosť Medzinárodná konferencia doktorandov odborov psychológia a sociálna práca Stretnutie vedúcich katedier psychológie Slovenska Seminár Zdravotné a psychologické aspekty sexuálnej výchovy a výchovy k manželstvu a rodičovstvu Závislosti – ústredná téma študentskej psychologickej konferencie <i>PLÁNOVANÉ AKCIE</i> ..... 9 Konferencia sekcie Psychológie zdravia Stretnutie Psychologického klubu Bratislavskej oblastnej skupiny SPS Psychologické dni 2006 Sociálne procesy a osobnosť 2006 ŠVOK ????? <i>DISKUSNÉ FÓRUM</i> ..... 18 Ako (ne) písať recenzie o knihách Potreba, poslanie, vzdelanie a práca školského psychológa <i>PREDSTAVUJEME</i> ..... 19 Obnovená katedra psychológie na UPJŠ v Košiciach <i>KURZY, SEMINÁRE, VÝCVIKY</i> ..... 21 4. bratislavský seminár detskej paliatívnej starostlivosti Akcie IVS 2006	<i>PREHLAD PRIPRAVOVANÝCH PODUJATÍ VO SVETE A U NÁS</i> ..... 24 <i>SPOMÍNANIE</i> ..... 27 Za doc. PhDr. Milanom Šulekom, CSc <i>BLAHOŽELÁME</i> ..... 29 Jubilujúci kolegovia v prvom polroku 2006 Rozhovor s jubilantom Doc. PhDr. J. Koščom, CSc. <i>OZNAMY</i> ..... 36 Noví členovia SPS Špecializačné štúdium školskej psychológie <i>DO KNIŽNICE ?</i> ..... 38 Michaela Buck: Vystúp z tieňa Peter Fonagy: Psychoanalytické teórie Peter Halama: Princípy psychologickej diagnostiky Marián Kubeš a kol.: Manažérske kompetence Eva Zahradková: Teambuilding Pavel Kopřiva, Jana Nováčková, Dobromila Nevolová, Tatjana Kopřivová: Respektovať a byť respektovaný. <i>KLUB PSYCHOFÓRUM</i> ..... 48 Ponuka kníh z vydavateľstva Portál

NAMIESTO ÚVODNÍKA ...

Vážené kolegyně, kolegovia, dámy a páni,

Frekvencia vydávania nášho info bulletinu je taká, že spadne vždy do akéhosi medziobdobia. Nepatrí sa preto už popriať vám všetkým zdravie a elán do ďalšej práce, ale nedá mi poprať nám všetkým chuť stretávať sa. Po období “sucha”, keď sme sa pomerne neúspešne pokúšali, podotýkam viac krát, organizovať stretnutia na regionálnej či oblastnej úrovni, zdá sa, že sa “ľady pohli”, či snád aj “napršalo”. Mám na mysli predovšetkým kreovanie dvoch sekcií našej spoločnosti, oživenie Bratislavkej oblastnej skupiny SPS, ktorú si pod patronát zobrali kolegovia PhDr. Pavol Šmýkala, PhDr. Dušan Selko, PhDr. Eva Jaššová a PhDr. Anna Klimeková a Sekcie Psychológie zdravia pri SPS, do čela ktorých sa postavili PhDr. Dušan Selko a doc. PhDr. Milada Harineková, CSc., a ktoré práve v tomto čase rozbiehajú svoje aktivity. Je to asi obraz doby, keď tradičné, pôvodné štruktúry SPS pri SAV strácajú na význame a činnosť sa presúva skôr na problémové okruhy psychologickej vedy.

Naša činnosť však spočíva predovšetkým v psychologickej osvete, a tak budeme pokračovať v tradičných ale i dobre zabehaných a predpokladám i obľúbených stretnutiach na celoštátnej či medzinárodnej úrovni. Ide i Psychologické dni 2006, ktoré budú tohoto roku opäť v Olomouci a ktoré spolu s nami organizuje ČMPS; veľký dôraz kladieme tiež na vedeckú a výskumnú aktivitu našich študentov, pravidelne organizujeme Študentské psychologické dni (tento raz budú v Bratislave, tak 7. celoštátne ako i 6. medzinárodné); chcel by som i pri tejto príležitosti vyjadriť poďakovanie podpredsedníčke SPS, Doc. PhDr. Márii Bratskej, CSc., ktorá si osvojila organizáciu tohoto podujatia tak, že sa oň stará ako o vlastné dieťa. Významným podujatím bude “Metodologický seminár”, ktorý organizujeme v dňoch 6. – 7.10.2006 v Bratislave, na ktorý vás srdečne pozývame; vznik bol vyvolaný ako reakcia na všobecne konštatovaný neustály pokles metodologickej úrovne. Pozvánku nájdete v najbližšom čase na našej www stránke. Pozvánky ako i bližšie info o všetkých podujatiach o ktorých vieme, nájdete na stránkach Bulletinu a na www stránke. Mám jednu prosbu, pokiaľ viete o nejakom podujatí, ktoré organizujete vy alebo vaši kolegovia, dajte nám včas vedieť, iste sa nájde viacero kolegov, ktorí radi na podujatie prídu.

Niektoré zámery sa nám už chronicky nedaria. Pôvodný zámer, vydať nový, súčasný adresár psychológov na Slovensku (predchádzajúca verzia pochádza ešte z minulej éry a uznáte iste, že je viac ako neaktuálny) sa nestretol s vašim ohlasom. Nechcem uvádzať priamo čísla, ale je to naozaj bieda, aký záujem je medzi nami o takýto dôležitý dokument. Mali sme v pláne, vydať celý adresár slovenských psychológov, teda nielen členov SPS pri SAV (odhadujem že je nás viac ako 1300) ako prílohu na CD, nízky záujem nás núti urobiť ešte jeden pokus. Nestrácame nádej....možno sa nájde aj lepšia stimulácia. Formulár do adresára visí na našej www, stačí stiahnuť a prípadne povedať i kolegom.

Ešte raz všetko dobré v roku 2006 a hlavne chuť stretať sa a vymieňať si skúsenosti.

Dostretnutia

*Doc. PhDr. Ivan Sarmány-Schuller, CSc.
Predseda SPS pri SAV*

SPRÁVY Z AKCIÍ

SympóziuM Múdrost' - inteligencia, osobnost'

Znie to síce veľmi nepravdepodobne, ale je to naozaj pravda. Prof. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc., jeden z významných slovenských psychológov, známy nielen na Slovensku ale i ďaleko v zahraničí sa dožíva sťa okruhlín. Tí čo poznáte Imricha Ruisela osobne, iste mi dáte za pravdu, že nielen jeho odborná, vedecká a popularizačná činnosť je všeobecne známa, nemenej známy je aj ako skvelý pedagóg a známa je predovšetkým jeho osobnosťná charizma, vľúdnosť a miernosť, a to, čo by sme mohli jednoducho nazvať ako čaro ľudskosti. Nie všetci kolegovia však vedia i to, že profesor Ruisel je aj veľký športovec, ktorý absolvoval ne jeden maratónsky beh, viackrát však aj medzinárodné preteky v Komárne, alebo cestný beh Devín-Bratislava.

Profesor Ruisel sa narodil 20.3.1941 v Bratislave a po ukončení štúdií začal pracovať na Ústave experimentálnej psychológie SAV, kde pôsobí dodnes, v súčasnosti ako riaditeľ ústavu. Profesionálne sa zaoberal predovšetkým problémami kognitívnej psychológie, známe sú jeho monografie o pamäti, dnes si asi ani on už nespomenie na počiatky experimentovania, keď sa venoval napr. aj problematike laterality. Neskôr pribudli otázky praktickej inteligencie, a tento záujem pretrváva doposiaľ v orientácii na otázky múdrosti - výsledkom je ostatná monografia z roku 2005 "Múdrost' v zrkadle vekov". Nemenej významný je prínos oslávenca však aj na poli organizácie psychologického života na Slovensku, kde dlhší čas pôsobil vo vedení SPS pri SAV.

Z príležitosti významného jubilea sa konalo na Ústave experimentálnej psychológie SAV medzinárodné sympóziuM Múdrost'-inteligencia-osobnost'. Zúčastnili sa ho poprední slovenskí aj českí psychológovia, program bol rozdelený do dvoch vedeckých sekcií - orálnych prezentácií: M.Mráz (Psyché – pojem, symbol, inšpirácia a prameň múdrosti); I.Ruisel (Výskum múdrosti na počiatku 3. tisícročia); J.Výrost (Sociálne kontexty múdrosti); V.Bačová (Identita a múdrost'); M.Striženec (Múdrost'-spiritualita-vďačnosť); D.Kováč (O múdrom (hlúpom) konaní v bežnom živote); M.Svoboda a H.Klimusová (Psychodiagnostický proces: Etické aspekty); E.Sollárová (PCA zručnosti ako cesta k múdrosti vo vzťahoch); T.Kollárik (Mladí manažéri typu "High potential a psychológia"); v posterovej sekcií boli prezentované práce: L.Adamovová (Implicitné presvedčenia o múdrosti – metodologické prístupy); M.Bratská (Múdrost' a autorita); M.Falat (Dva v jednom: Umelec a reklamný tvorca (Je múdre spájať protiklady?)); E.Ficková (Emočná inteligencia a osobnosť); L.Géci (Faktory ovplyvňujúce názorné zovšeobecnenie farieb u detí); L.Golecká (Seniorský vek: Prediktívna hodnota verbálnej inteligencie); P.Halama – E.Tomková (Typické profily inteligencie u chlapcov a dievčat); M.Hatoková (Osobnosťné a environmentálne aspekty dobrovoľníctva: Stačí dobrovoľníkovi dobrá vôľa?); J.Kordačová (Osobnosťné determinanty funkčného a dysfunkčného myslenia); D.Kusá – J.Gurňáková (Androgýnne seba-poňatie a hľadanie vlastnej hodnoty); D.Lupták (Úvod do koncepcie tandemickej inteligencie); Z.Ruiselová – A.Prokopčáková (Osobnosťné charakteristiky v kontexte implicitných teórií inteligencie); I.Sarmány-Schuller (Kultúrne aspekty ineligencie); J.Uriga (Obraz morálneho človeka a sociálna inteligencia v implicitných teóriách); Z uvedeného podujatia vyjde kolektívna monografia.

Vážený pán profesor, milý Imro, dovoľ mi popriať ti v mene svojom ako aj psychologickej obce SPS, veľa zdravia v živote a elánu do ďalších, iste bohatých plánov.

Ivan Sarmány-Schuller

Medzinárodná konferencia doktorandov odborov psychológia a sociálna práca

V rámci rozvoja vzájomnej spolupráce medzi študentmi doktorandského štúdia sa 7. apríla 2006 uskutočnila 1. Medzinárodná konferencia doktorandov odborov Psychológia a Sociálna práca, ktorú organizovala Katedra psychologických vied a Katedra sociálnej práce a sociálnych vied pod záštitou dekana Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre prof. PhDr. Petra Ondrejковиča, PhD.

Konferenciu, na ktorej sa zúčastnilo 42 doktorandov psychológie a sociálnej práce zo Slovenska a z Čiech, zahájil úvodnou prednáškou predseda Slovenskej psychologickej spoločnosti SAV PhDr. Ivan Sarmány-Schuller, CSc. s názvom *Metodológia v úzadí – opäť Popoluškou?* Príspevkom naštartoval kritickú diskusiu o povahe súčasnej metodológie, finančných a iných problémoch, s ktorými sú výskumníci konfrontovaní, ale i potrebe exaktného skúmania sociálnych a psychologických tém z hľadiska implementácie v praktickom živote.

Rokovanie pokračovalo v troch sekciách. V prvej sekcii boli prezentované príspevky z oblasti psychológie. Rozmanitosť výskumného záujmu doktorandov sa prejavila i v rôznorodosti tém, o ktorých doktorandi v rámci svojich empirických výskumov referovali. Zazneli podnetné príspevky z oblasti psychológie adolescentov, psychológie osobnosti, poradenstva, psychoterapie a školskej psychológie. V sekciách sociálnej práce sa doktorandi venovali aktuálnym témam sociálno-patologických javov v spoločnosti, úlohám rodiny i pomoci a podpore v práci sociálneho pracovníka.

Za organizačný tím môžeme vysloviť potešenie z pretrvávajúceho záujmu doktorandov o oblasť výskumu, ktorá je základom pre rozvíjajúcu sa spoločnosť a zároveň vysloviť nádej, že stretnutia doktorandov sa stanú do budúcnosti neoddeliteľnou súčasťou vedeckého života na Slovensku.

organizátori:

Doc. PhDr. Marta Popelková, PhD.

PhDr. Lubor Pilárik

Stretnutie vedúcich katedier psychológie Slovenska

V Nitre pod Zoborom sa uskutočnilo 7. apríla 2006 v poradí už 4. stretnutie vedúcich katedier psychológie na Slovensku, ktoré nadväzovalo na predchádzajúce v Bratislave, Prešove a v Trnave.

Podujatie v spolupráci s SPS organizovali psychologické pracoviská FSVaZ UKF v Nitre - Katedra psychologických vied, Katedra pedagogickej psychológie a Ústav aplikovanej psychológie pod záštitou dekana FSVaZ prof. PhDr. Petra Ondrejковиča, PhD., ktorý otvoril stretnutie a privítal účastníkov.

Cieľom stretnutia bola najmä výmena aktuálnych informácií a skúseností v príprave budúcich psychológov a učiteľov psychológie, otázky kompatibility študijných programov a hodnotenia úrovne vzdelávacej a vedecko- výskumnej činnosti vysokých škôl.

Stretnutia sa zúčastnilo 11 vedúcich psychologických pracovísk Slovenska a pozvanie prijali predseda a podpredsedníčka SPS, PhDr. Ivan Sarmány – Schuller, CSc. a Doc. PhDr. Mária Bratská, CSc., ktorí informovali o príprave Študentských psychologických dní 2006 a pripravovaných odborných podujatiach.

Vedúce psychologických pracovísk FSVaZ, doc. PhDr. Marta Popelková, PhD., PhDr. Blandína Šramová, PhD. a Prof. PhDr. Eva Sollárová, CSc. predstavili históriu a súčasnosť univerzity, Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva i troch psychologických pracovísk v oblasti vzdelávania, vedecko-výskumnej činnosti a aktivít študentov. Prítomní pozitívne hodnotili najmä prácu študentov psychológie na Detskej linke pomoci.

Diskusia bola otvorená aj otázke podmienok prijatia na magisterské štúdium po absolvovaní bakalárskeho štúdia psychológie a bude pokračovať na pracovnom stretnutí v septembri na UCM v Trnave. PhDr. Blandína Šramová, PhD. informovala o odpovedi MŠ k žiadosti o vyjadrenie sa ku kompetenciám a diagnostikovaníu v práci školských psychológov. Prítomní odporučili prerokovať túto záležitosť na výbore SPS pri SAV.

K stretnutiu, ktoré možno hodnotiť po pracovnej stránke ako prínosné, prispela srdečná a priateľská atmosféra.

Tradícia podujatia bude podľa dohovoru účastníkov pokračovať stretnutím na UMB v Banskej Bystrici.

Marta Popelková

Seminár Zdravotné a psychologické aspekty sexuálnej výchovy a výchovy k manželstvu a rodičovstvu

Dňa 16.2.2006 sa na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre, na Kraskovej ul. konal pracovný seminár s názvom *Zdravotné a psychologické aspekty sexuálnej výchovy a výchovy k manželstvu a rodičovstvu* pod odbornou garanciou doc. PhDr. Evy Poliakovej, CSc. Záštitu nad pracovným seminárom prevzal dekan FSVaZ, prof. PhDr. Peter Ondrejkovič, PhD. Seminár sa konal v rámci plnenia úlohy štátnej objednávky *Zvyšovanie úrovne socializácie rómskej komunity prostredníctvom systémov vzdelávania sociálnych a misijných pracovníkov a asistentov učiteľov*. Cieľom pracovného seminára bolo priniesť nové pohľady na riešenie sexuálnej výchovy a výchovy k manželstvu a rodičovstvu na základných a stredných školách so špecifickým zameraním na sociálne a emocionálne zanedbávané deti.

Účastníkmi pracovného seminára boli zástupcovia VÚC, odboru školstva MsÚ Nitra, zdravotníctva, pedagógovia vysokých škôl, učitelia základných a stredných škôl, sociálni

a misijní pracovníci pracující s dětmi a mladými lidmi v oblasti sexuální výchovy a výchovy k manželství a rodičovství. Seminára sa zúčastnila viac ako stovka učiteľov, prevažne koordinátorov sexuálnej výchovy a výchovy k manželstvu a rodičovstvu na základných a stredných školách, učiteľov etickej výchovy, náboženskej výchovy, občianskej výchovy, náuky o spoločnosti, prírodopisu a biológie, ako aj triedni učitelia a výchovní poradcovia so záujmom o uvedenú problematiku.

Seminár mal pracovný charakter a odborný program bol rozdelený do dvoch častí. Prvá časť programu tvorili pozvané prednášky odborníkov v danej problematike: Ing. Oľgy Pietruchovej, doc. PhDr. Viery Kurincovej, CSc., MUDr. Miroslava Kozára, doc. PhDr. Evy Poliakovskej, CSc. D druhú časť programu tvorili workshopy realizované v malých skupinách formou aktívneho sociálneho učenia uplatnením sociálnych hier. Skupiny pracovali pod vedením pedagógov Katedry pedagogickej psychológie FSvZ a Katedry sociálnej práce a sociálnych vied (PhDr. Blandína Šramová, PhD., Mgr. Anežka Hamranová, PhDr. Jana Vernarcová, Mgr. Dagmar Marková, PhD.).

Organizačný výbor ďakuje všetkým zúčastneným.

PhDr. Jana Vernarcová

Závislosti – ústredná téma študentskej psychologickkej konferencie

V dňoch 11. - 12. 5. 2006 sa uskutoční na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave už 7. ročník celoslovenskej konferencie a 6. ročník medzinárodnej konferencie študentskej vedeckej a odbornej činnosti - Študentské psychologické dni 2006 na tému Závislosti: a čo ďalej?

Tentokrát Bratislava privíta 39 víťazov z 13 katedrií psychológie vysokých škôl z Českej a Slovenskej republiky. Spolu so študentami sa na prezentovaní najlepších prác zúčastnia aj ich učitelia, aby ako členovia hodnotiacej komisie ocenili všetky a vyhodnotili tie najlepšie.

Nebude to vôbec ľahké. Všetky dosiaľ realizované Celoslovenské konferencie ŠVOČ, ktoré organizovali katedry psychológie vysokých škôl v Trnave (FF Trnavská univerzita), v Bratislave (FIF Univerzita Komenského), v Prešove (FF Univerzita Pavla Jozefa Šafárika), v Nitre (FF Univerzita Konštantína Filozofa), v Banskej Bystrici (PF Univerzita Mateja Bela) a znovu v Trnave (FF, Univerzita sv. Cyrila a Metoda) ako aj medzinárodné konferencie ŠVOČ, ktoré organizovali katedry psychológie vysokých škôl v Bratislave (FIF Univerzita Komenského), v Prešove (FF Prešovská univerzita), v Prahe (PF Karlovej univerzity), v Olomouci (FF Univerzita Palackého) a znovu v Prahe (FF Univerzity Karlovej) sa stretli s veľkým záujmom študentov aj ich učiteľov, mali pozitívny ohlas aj v širšej odbornej verejnosti a vysokú odbornú úroveň. Za perfektnú organizačnú prácu a skvelú tvorivú atmosféru patrí poďakovanie všetkým organizátorom, aktívnym účastníkom a neposlednom rade aj zanieteným učiteľom, ktorí súťažné práce konzultovali.

V tomto školskom roku budú môcť v Bratislave porovnať úroveň svojich prác v písomnej podobe, ale aj formou prezentácií víťazi katedrových kôl študentskej vedeckej odbornej činnosti aj vďaka podpore Protidrogového fondu, ktorý formou schváleného projektu prispel na odmeny pre víťazov a organizáciu celej akcie.

Čiastkové ciele projektu

- *zvýšiť motiváciu študentov odborne riešiť problematiku psychologických aspektov látkových a nelátkových závislostí, predovšetkým ich prevencie;*
- *porovnať úroveň kvality odbornej a vedeckej činnosti študentov na katedrách psychológie jednotlivých vysokých škôl na Slovensku, Morave a v Čechách;*
- *umožniť študentom prostredníctvom osobných kontaktov výmenu informácií a skúseností nielen z vedeckej a odbornej činnosti, ale aj zo zamerania plánov výučby a priorít na jednotlivých vysokých školách na Slovensku, Morave a v Čechách;*
- *systematickou prácou so študentami v rámci vedeckej a odbornej činnosti zvýšiť úroveň teoretickej a praktickej prípravy v problematike prevencie látkových a nelátkových závislostí na katedrách psychológie jednotlivých vysokých škôl;*
- *podnecovať a prehlbovať záujem študentov o kooperáciu a zdravú konkurenciu v odbornej a vedeckej činnosti, ktorá sa už stáva tradíciou v podobe pravidelného každoročného organizovania študentských dní s medzinárodnou účasťou študentov z katedier psychológie jednotlivých vysokých škôl na Slovensku, Morave a v Čechách.*

Podrobné informácie o programe sú k dispozícii pre záujemcov na web stránke Katedry psychológie Filozofickej Fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a web stránke Slovenskej psychologickéj spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied.

Mária Bratská

Konferencia sekcie psychologie zdravia SPS pri SAV

Vážené kolegyně a vážení kolegovia,

dovoľujeme si Vás informovať, že výbor Slovenskej psychologickéj spoločnosti pri SAV na svojich zasadnutiach v decembri 2005 – januári 2006 odsúhlasil a schválil, aby sa ďalšou odbornou zložkou SPS stala Sekcia psychológie zdravia (ďalej SPZ). Jej cieľom je aktivizovať stretnutia a umožniť kontakt pre záujemcov z radov psychológov, zaoberajúcich sa problematikou zdravia vo všetkých oblastiach aplikovanej i teoretickej psychológie a príbuzných oblastí, ako aj organizovať diskusie, konferencie, semináre orientované na riešenie celospoločensky závažne otázky súvisiace s podporou zdravia a prevenciou ochorení.

I keď stretnutie “Psychologického klubu” bratislavskej oblastnej skupiny SPS pri SAV dňa 27.1.2006 bolo zatienené doznievajúcou traumou leteckej tragédie, diskusia nasvedčovala tomu, že sama psychologická obec potrebuje zodpovedať otázku “Quo vadis, psychologica Slovaca?”. Psychológia zdravia sa javí ako jedno z východísk a reálnych smerovaní dôležitých pre zvýšenie potenciálu na vlastné prežitie psychológov.

Prvá celoslovenská konferencia SPZ SPS (očakávame účasť kolegov z ČR, takže medzinárodná) sa uskutoční v Bratislave, dňa **3.5.2006** (streda) v priestoroch **Ústavu vzdelávania a služieb, s.r.o., Bárdošova ul. č. 33** (Bratislava - Kramáre). Čas konania konferencie: od **9.00 hod do 16.00 hod**. Záujemcovia o aktívnu účasť na konferencii sa môžu prihlásiť na nižšie uvedenej adrese. Tematické okruhy:

- Kam smeruje PZ na Slovensku?
- (Čo môže ponúknuť PZ psychológom ?)
- Aktuálny stav výučby PZ na Slovensku
- Možnosti uplatnenia PZ v jednotlivých oblastiach života
- Varia

Na príprave konferencie sa okrem SPZ SPS podieľajú:

Kancelária WHO na Slovensku;

Katedra psychológie Fakulty humanistiky Trnavskej univerzity v Trnave.

Na toto prvé, oficiálne stretnutie záujemcov o problematiku psychológie zdravia u nás, si Vás dovoľujeme v mene organizačného výboru konferencie srdečne pozvať. Pre mimobratislavských účastníkov, ktorí majú **záujem o ubytovanie** priamo v priestoroch konania konferencie, pripájame telefonický kontakt na ÚVS: 02/5477 2082

Príbežné informácie o aktivitách SPZ budú dostupné na web stránke SPS. Z aktuálnych informácií zo zahraničných podujatí dávame záujemcom o problematiku PZ do pozornosti:

Konferencia České Skce PZ ČMPS sa bude konať tradične vo Věrnířoviciach pod Jeseníkmi v dňoch **19.-21.5.**, pre zájemcov prihláška na toto podujatie je dostupná v Zpravodaji ČMPS; bližšie informácie u PhDr. Miluši Havlínovej, CSc: mhavlin@szu.cz

V poradí už **20. konferencia Európskej spoločnosti PZ** sa bude konať vo Varšave v dňoch **30.8.-2.9.2006** a informácie o tejto akcii sú dostupné na stránkach : www.ephs.net, alebo www.ephs2006.org.

Tešíme sa na stretnutie s Vami

Za prípravný výbor

Doc. Dr. M. Harineková, CSc., Dr. D. Selko, CSc.

Kontaktná adresa: Dr. Dušan Selko
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.
Pod Krásnou hôrkou 1, 833 48 Bratislava
Tel: 02/59320 237 resp. 02/32321 237;
e-mail: sedus@susch.sk

**Bratislavská oblasťná skupina Slovenskej psychologickkej
spoločnosti pri SAV
a Centrum psychologických a sociologických činností PÚ OS SR**

poriadajú stretnutie

**“Psychologického klubu” Bratislavskej oblastnej skupiny
Slovenskej psychologickkej spoločnosti pri SAV dňa
19.5.2006**

- 15:30 – 16:00 – Príchod účastníkov a hostí, prezentácia
- 16:00 – 16:10 – Slávnostné začatie stretnutia, príhovor predsedu SPS pri SAV a čestných hostí
- 16:15 – 16:25 – Človek v kríze – kríza spoločnosti – kľúčový príhovor – Doc. Škrvnda
- 16:25 – 16:35 – Aktuálne témy dneška – jestvuje kríza morálky v našej spoločnosti? – ThDr. Stanislav LIPKA

- 16.35 – 16:50 – Aktuálne témy v slovenskej psychológii
– prof. PhDr. Teodor Kollárik, DrsC.
- 16:50 – 17:00 – Ľudská dimenzia vo zahraničných vojenských operáciách
– plk. Ing. Sládeček – veliteľ misie Iracká sloboda 4
- 17:00 – 17:15 – Prestávka na kávu
- 17:15 – 18:15 – Kreslo pre hostí – Ľudský faktor v operácii Iracká sloboda – reflexie.
(diskusia s vojenskými psychológmi – účastníkmi zahraničnej misie
v Iraku
- 18:15 – 18:30 – Prestávka na kávu
- 18:30 – 19:30 – Tragédie dneška – výpoveď psychológov – účastníkov krízovej
intervencie po leteckej nehode 19.1.2006
- 19:30 – 19:35 – Prestávka
- 19:35 – 20:00 – “Krstenie” publikácií a multimediálnych zborníkov, vydaných pod
odborným gestorstvom SPS pri SAV.
- 20:00 – Posedenie pri “čaši vína”, voľná zábava

(Stretnutie sa uskutoční v Bratislave v priestoroch Posádkového klubu OS SR na Kollárovom námestí č.10. Zúčastnenci o účasť na stretnutí sa môžu prihlásiť na tel. číslach 0960 328 837, 0960 328 849, alebo na e-mailovej adrese pavol.smykala@mil.sk.

Organizačný výbor Bratislavskej oblastnej skupiny SPS pri SAV

PhDr. Dušan SELKO, PhD, MPH

PhDr. Eva JAŠŠOVÁ, PhD.

PhDr. Pavol ŠMÝKALA

PhDr. Anna KLIMEKOVÁ

Českomoravská psychologická společnost
Katedra psychologie Filosofické fakulty UP Olomouc
Slovenská psychologická společnost
pořádají ve dnech 7. - 9. září 2006

XXIV. Psychologické dny “Prožívání sebe a měnícího se světa”

Svět jako přirozený domov člověka se v posledních desetiletích změnil více než kdy předtím v historii. Úmyslem je reflektovat osobnost jedince v uvědomování si svých potřeb a ve vnímání a vyrovnávání se s tlaky vnějšího světa. Věrnost sobě versus “věrnost” době; nakolik je člověk schopen a ochoten přijmout její “diktát” a nakolik toto může psychologie jako vědecká disciplína reflektovat a v aplikované sféře pomáhat jedincům obstát.

Předběžný program

- 1 *Proměny v pojetí rodiny a domova v měnícím se světě*
- 2 *Čas a jeho proměny* (Hodnota času pro jednotlivce. Čas jako kritérium efektivity.)
- 3 *Mýty a fakta - posun ve vnímání drog a jejich uživatelů*
- 4 *Nová komunikační média – psychologické zisky a ztráty*
- 5 *Práce v kontextu prožívání sebe a měnícího se světa*
- 6 *Interkulturní psychologie: Nástroje pro spolupráci*
- 7 *Psychodiagnostika*
- 8 *20 let české neuropsychologie - a stále ještě v rozpuku* (20. výročí založení pracovní skupiny při ČMPS)
- 9 *Studentská sekce* (prezentace vítězných prací ze Studentských PD, otevřeno i dalším studentům)
- 10 *Posterová sekce.*

Nabízíme Vám prostor pro další témata, kterými může být program doplněn. Oslovili jsme např. PhDr. Pavla Hlavinku, PhD., právníka a psychologa, který působí na Právnické fakultě UP a požádali jej o příspěvek na téma *Etika v práci psychologa*. Aktivní účast mj. přislíbila PhDr. Jiřina Prekopová.

Dále naleznete přihlášku k aktivní účasti. **Abstrakta** v rozsahu max. 15 ř. textu prosíme zasílejte na adresu ČMPS pouze v elektronické formě (disketa nebo příloha e-mailu, neposílejte jej přímo v e-mailu). Poslouží jak k zařazení do tematické sekce, tak pro souhrn abstrakt pro účastníky na místě. Nabízíme možnost **plakátového sdělení** (max. 1m²). Programový výbor si vyhrazuje právo sestavit z přihlášených sdělení program, s kterým budete seznámeni v červnovém Zpravodaji a na webových stránkách. Odevzdané plné

texty příspěvků budou publikovány ve sborníku (pokyny pro autory budou rozesílány adresně elektronicky a budou uvedeny též na webových stránkách). Do sborníku budou zahrnuti pouze prezentované příspěvky. Uzávěrka pro sborník: **9. 9. 2006.**

Priložena je **příhláška k registraci a k ubytování**. Vyplněnou ji prosím zašlete na adresu KS do Olomouce. Obsahuje všechny potřebné údaje a lze ji kopírovat podle potřeby, najdete ji také na webové stránce ČMPS (lze zasílat na KS jako přílohu e-mailu s informací o datu platby).

Stravování bude zajištěno 8. 9. (oběd v menze, závazná objednávka na příhlášce). **Ubytování** je zajištěno v hotelu Sigma a na VŠ kolejích. Po termínu 30. 6. 2004 již nebude možné ubytování zaručit.

Místo konání: Právnická fakulta UP, ul. 17. listopadu, Olomouc.

Poplatek: členové ČMPS / SPS 700 Kč (oproti dokladu o zaplacení čl. příspěvku 2006), ostatní 850 Kč, studenti 350 Kč (oproti průkazu) zahrnuje účast na odborném programu, konferenční materiály, uvítací recepci 7. 9., občerstvení během konference. Na pátek 8. 9. připravujeme pro zájemce koncert barokní hudby v kapli konviktu, prosíme vyznačte zájem v příhlášce, kapacita je omezena. Celkovou částku (registr. poplatek, objednané ubytování na VŠ kolejích, závazně objednaný oběd 8.9. a společenský večer 8. 9.) uhradte prosím na účet uvedený na příhlášce. Kolegové ze Slovenska mohou hradit poplatky na místě.

Spolu s příhláškou zašlete kopii dokladu o platbě. Zrušení účasti oznamte Konferenčnímu servisu UP Olomouc, zrušenou aktivní účast také programovému výboru. Poplatek Vám bude vrácen do 31. 7. 2006.

Důležité termíny

Zaslání příhlášky k aktivní účasti a anotace příspěvku, doklad o zaplacení	20. 5. 2006
Potvrzení o přijetí příspěvku	16. 6. 2006
Zaslání příhlášky + dokladu o zaplacení	30. 6. 2006
Rozeslání potvrzení účastníkům z KS + program	21. 8. 2006

Kontaktní adresy

Registrace příhlášek, ubytování

Jítka Hýbnerová
Konferenční servis UP
Biskupské nám. 1, 771 11 Olomouc
Tel. +420/585 631 125, fax +420/585 222 802
e-mail: hybnerov@rupnw.upol.cz

Programový výbor

ČMPS
Kladenská 48, 160 00 Praha 6
Tel. 235 360 477
e-mail: cmeps@ecn.cz
<http://cmeps.ecn.cz/pd>

Přihláška k aktivní účasti na Psychologických dnech 2006

Jméno, příjmení, titul _____

Adresa, telefon, e-mail _____

_____

Přihlašuji • sdělení • poster   Název _____

_____

Příspěvek (anotace zaslána e-mailem, na disketě) chci zařadit k tématu č. _____

Požaduji: • dataprojektor • zpět. projektor • video

Datum _____

Podpis _____

(Zašlete do 15. května 2006 na adresu ČMPS, lze i e-mailem: cmps@ecn.cz)

OLOMOUCKÉ PSYCHOLOGICKÉ DNY 2006
Olomouc, 7. – 9. září 2006

Vyplněnou přihlášku prosíme vrátit nejpozději do 30. 6. 2006 na adresu:
 Konferenční servis Univerzity Palackého, Biskupské nám. 1, 771 11 Olomouc, Tel.: 585 631 125,
 Fax: 585 222 802

Titul:	Jméno:	Příjmení:
Adresa pro korespondenci:		
Ulice:	PSČ:	Město:
Stát:	Telefon:	Fax: E-mail:

REGISTRAČNÍ POPLATEK: *)	Kč / vč. 19% DPH	Celkem
Registrační poplatek pro ind. členy ČMPS + SPS	700,-	
Registrační poplatek pro ostatní	850,-	
Registrační poplatek pro studenty	350,-	

Datum	SPOLEČENSKÝ PROGRAM*):	Kč	Počet osob	ANO*	NE*
7. 9. 2006	Uvítací recepcce	--,-			
8. 9. 2006	Oběd menza UP / v blízkosti místa konání	90,-			
8.9. 2006	Koncert barokní hudby (kapacita omezena)	--,-			
8. 9. 2006	Společenský večer	350,-			

UBYTOVÁNÍ: Mám zájem o rezervaci: *)

TYP:	Hotel Sigma / platba ubytování přímo v hotelu, VŠ koleje platba u registrace.	Cena pokoje za noc vč. snídaně:	Výběr:	Altern
A	Hotel Sigma dvoulůžkový	1.400,-		
A	Hotel Sigma dvoulůžkový obsazený pouze 1 osobou	1.000,-		
B	Hotel Sigma dvoulůžkový	1.150,-		
B	Hotel Sigma dvoulůžkový obsazený pouze 1 osobou	750,-		
C	Hotel Sigma dvoulůžkový	1.060,-		
C	Hotel Sigma dvoulůžkový obsazený pouze 1 osobou	630,-		
D	VŠ koleje (= v blízkosti místa konání)dvoulůžkový	300,- / bez snídaně		
D	VŠ koleje dvoulůžkový obsazený 1 osobou	250,- / bez snídaně		

Přeji si být ubytován s:

Datum příjezdu:	Datum odjezdu:

*) Prosím zatrhněte.

Poplatek za registraci, společenský večer a ubytovánína kolejích (pokud je budete požadovat), prosíme zaslat na účet Univerzity Palackého: Komerční banka a.s., pobočka Olomouc, č.ú.19-1096330227/0100, Var. symbol: 9996222
 Název účtu: Univerzita Palackého v Olomouci.

Po 30. 7. 2006 nelze hradit poplatek převodem, pouze v hotovosti u registrace!

Při úhradě po tomto termínu bude registrační poplatek 100 Kč vyšší. S vyplněnou přihlášku prosíme zaslat i kopii potvrzení o převodu registračního poplatku.

Účastníci ze Slovenska mohou zaplatit poplatek u registrace (původní výše). Členové SPS se musí prokázat kopii dokladu o zaplacení členského příspěvku 2006, jinak jim sleva nemůže být poskytnuta.

V případě, že:

- poplatek bude za účastníka hradit zaměstnavatel, prosíme uvést i jméno účastníka

- budete požadovat vystavení faktury na převedenou částku, prosím o uvedení IČO a DIČ:

IČO:	DIČ:

Souhlasím s použitím uvedených osobních dat pro účely zajištění konference:
 Olomoucké psychologické dny 2006.

Datum:..... Podpis:.....

Sociálne procesy a osobnosť 2006

4.9. - 6. 9. 2006

Stará Lesná

Organizátori podujatia

Spoločenskovedný ústav SAV v Košiciach

Ústav experimentálnej psychológie SAV v Bratislave

Psychologický ústav Akadémie vied ČR

Psychologický ústav Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne.

Miesto konania

Kongresové centrum Academia, Stará Lesná.

Téma konferencie

Ústrednou témou konferencie je problematika aktuálneho základného a aplikovaného výskumu v oblastiach sociálnej psychológie a psychológie osobnosti.

Vystúpenia

Referát (15 minút) alebo poster. Program konferencie bude uverejnený na www.saske.sk/SVU/

Zborník

Z príspevkov bude vydaný zborník.

Požiadavky na príspevky budú uverejnené na www.saske.sk/SVU/

Konferenčný poplatok

Pre účastníkov konferencie je stanovený konferenčný poplatok 700.- Sk (študenti 100.-Sk).

Možnosť úhrady- pri prezentácii.

Spoločenský večer

Dátum a miesto konania: 5.9.2006

Predpokladaná cena: cca 500.-Sk

Ubytovanie a stravovanie

Kongresové centrum Academia ponúka možnosti ubytovania aj stravovania. Info: www.hotelacademia.sk

Informácie

www.saske.sk/SVU/_tel.: 055/6251986

Prihlášky

Záväzné prihlášky s anotáciou referátu alebo posteru posielajte do **31.5.2006** na adresu:
Spoločenskovedný ústav SAV, Karpatská 5, 400 01 Košice,
e-mail: cizmarik@saske.sk

Prihláška na konferenciu “Sociálne procesy a osobnosť 2006” 4.9. -6.9.2006, Stará Lesná

Meno a priezvisko:

Kontaktná adresa, e-mail:

Názov príspevku:

Spoluautori príspevku:

*Forma prezentácie príspevku: referát   poster

Technické požiadavky na prezentáciu:

*Ubytovanie: áno   nie

info+cenník: www.hotelacademia.sk

Počet nocí/typ izby:

Abstrakt:

* svoju voľbu zakrúžkujte

AKO (NE-)PÍSAŤ RECENZIE O KNIHÁCH?

Náš štandard: uvedú sa informácie o obsahu knihy (často iba názvy kapitol) a trochu podrobnejšie sa popíše, čo je v subkapitolách. To všetko bez akéhokoľvek hodnotenia autora recenzie. Ten sa hodnoteniu, spravidla “nemastnému-neslanému” venuje ledaže v poslednom odstavci informačno-popisnej recenzie; výnimky však nepotvrdzujú pravidlo. Osobitým prípadom sú aj tzv. kamarátske recenzie, všakže!

Recenzia je ale o inom. Aj keď latinské “recenseo” znamená prehliadať, uvažovať, prejsť a d., v slovníkoch cudzích slov sa možno dočítať, že recenzia je “kritický rozbor umeleckého, vedeckého alebo odborného diela”. Akcentujem kritickosť, čo je posudzovanie nie vždy priaznivé, či už pre tvorca alebo jeho produkt.

Ak by to tak malo byť, pýtam sa, kde sa objavujú takéto recenzie o edičných výstupoch v psychológii? No predsa v SRN, konkrétne napr. v orgáne BDP (Zväz nemeckých psychológov) “Reportpsychologie”; v 10. čísle 2005 sa uverejňujú štyri také recenzie najnovších publikácií. Čím všetkým sa vyznačujú?

Okrem bibliografických údajov je v nadpise recenzie uvedená cena v euro. Vlastná recenzia sa začína reprodukciou textu zo zadnej strany knižky, v ktorom je jej “succus” ako aj základné informácie o autorovi. Potom nasledujú tri pragmatické časti recenzie, a to cieľ knihy, jej cieľová skupina a posúdenie, nakoľko (dobré či zle) ju táto knižka oslovuje; teda istá konfrontácia. Ďalšie kapitoly recenzie sú už vyslovene hodnotiace kritické: ako sa kniha číta, silné stránky knihy, jej slabosti a záver je už akýmsi súhrnom celkového hodnotenia (“Beurteilung”).

Nuž teda ostaneme trčať v doterajšej praxi, alebo sa pokúsime polepšiť sa? A ďalej. Ide len o recenzie kníh alebo aj o posudky na účelové práce, resp. príspevky do časopisov?

Damián Kováč

Potreba, poslanie, vzdelanie a práca školského psychológa

Výbor Slovenskej psychologickéj spoločnosti otvára *odbornú* diskusiu na tému: Potreba, poslanie, vzdelanie a práca školského psychológa. Každý, kto by považoval za potrebné vyjadriť sa k tejto spoločensky dôležitej problematike, môže svoj názor zverejniť na stránkach PsychoFóra

Svoje príspevky zasielajte na mailovu adresu SPS: sps@savba.sk

OBNOVENÁ KATEDRA PSYCHOLÓGIE UNIVERZITY PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Katedra psychológie Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach je staronovým vedecko – pedagogickým pracoviskom pripravujúcim budúcich psychológov. Jeho história výrazne reflektuje peripetie spoločenských pohybov na Slovensku v uplynulých desaťročiach.

Postupujúca liberalizácia spoločenského života koncom šesťdesiatych rokov umožnila okrem iného aj to, že v roku 1968 vznikla na Univerzite P.J. Šafárika v Košiciach po Bratislave druhá katedra jednodborového štúdia psychológie. Jej sľubný rozvoj sa však s nastupujúcou normalizáciou čoraz viac brzdil a ani nie po pätnástich rokoch fungovania bola v značne oklieštenom stave presťahovaná do Prešova kde napokon jednodborové štúdium skončilo. Obnova odboru začala v roku 1989 a o rok na to už fungovala katedra psychológie so svojimi študentami opäť v Košiciach. Za krátku dobu si opäť získala slušné renomé a zdalo sa, že tento krát bude obdobie jej rozkvetu trvať dlhšie. Nestalo sa však tak. Prišlo rozdelenie UPJŠ a katedra psychológie formálne patriaca k Filozofickej fakulte sa musela opäť nedobrovoľne sťahovať do Prešova - znovu personálne výrazne zredukovaná. Posledná (?) revitalizácia univerzitného jednodborového štúdia psychológie na košickej UPJŠ sa datuje rokom 2005 kedy boli úspešne akreditované univerzitné študijné programy bakalárskeho, magisterského aj doktorandského štúdia a prijatí prví študenti do denných aj externých (v prípade doktorandského štúdia) foriem štúdia.

Terajšia katedra psychológie Univerzity P.J.Šafárika v Košiciach je súčasťou novovzniknutého Ústavu filologických a sociálnych vied ktorý by sa mal stať v budúcnosti základom novej fakulty (prípadne dvoch nových fakúlt). Orientácia štúdia – najmä jeho doktorandského stupňa – je zameraná primárne na aplikovanú sociálnu psychológiu a psychológiu práce. Pomerne veľký priestor preto vo vysokoškolskej príprave zaberajú popri sociálnej psychológii a psychológii práce disciplíny z oblasti sociálnych vied (sociológia, politológia a politické vedy, právo či ekonomické predmety). Ak je prvou charakteristikou štúdia psychológie jeho sociálna orientácia, potom druhou je rozhodne veľký dôraz na dôkladnú metodologickú prípravu. Nejde pritom primárne o to, orientovať študentov na profesionálnu vedeckú kariéru (aj keď ani tento cieľ celkom neabsentuje). Hlavným dôvodom silnej metodologickej prípravy je to, aby si absolventi štúdia psychológie osvojili systematické a kritické spôsoby akými budú ďalej rozširovať svoje poznanie aj po skončení školy.

Prirodzene, dosiahnutie týchto cieľov by nebolo možné bez primeraného inštitucionálneho zázemia. To je v prípade košickej katedry psychológie veľmi priaznivé. Už pri príprave študijných programov sa počítalo s úzkou spolupracou s početnými pracoviskami vnútri aj mimo Univerzity P.J. Šafárika, pôsobiacimi v Košiciach. V rámci

univerzity katedra spolupracuje s Ústavom humanitných vied Prírodovedeckej fakulty UPJŠ ale aj viacerými pracoviskami Lekárskej fakulty UPJŠ a s katedrou sociálnych vied Fakulty verejnej správy UPJŠ. Z mimouniverzitných pracovísk je to predovšetkým Spoločenskovedný ústav SAV. Študenti tak majú možnosť získať skutočne široký a zasvätený vhľad do psychológie a jej početných interakcií s inými vednými disciplínami.

Ostáva len dúfať, že tento raz už sudička vymerala štúdiu psychológie na košickej UPJŠ viac času na nerušenú prácu a rozvoj, než tomu bolo doposiaľ.

Ján Ferjenčík

KURZY, SEMINÁRE, VÝCVIKY

Detský hospic Plamienok pozýva všetkých záujemcov, ktorí pracujú (chcú pracovať) alebo sa stretávajú so smrteľne chorými deťmi a ich rodinami na

4. bratislavský seminár detskej paliatívnej starostlivosti.

Uskutoční sa v priestoroch spoločnosti Siemens v Bratislave na Stromovej ulici 9 v dňoch **15. – 17. júna 2006.**

Prednášať budú odborníci zo Španielska a z Poľska a pracovníci DH Plamienok. Prihlásiť sa možno do 5. júna 2006. Nevyhnutnosťou je aspoň základná znalosť angličtiny. Formulár a podrobnejšie informácie o programe sú dostupné na www.plamienok.sk. Možno využiť aj ďalšie formy kontaktu:

Detský hospic Plamienok

Vajanského 3, 900 31 Stupava

Tel./fax: 02/62 414 323, 0908 686 897

e-mail: info@plamienok.sk

Odborná aj laická verejnosť bude srdečne vítaná aj na verejnej prednáške prof. Rubena Bilda, PhD., ktorá sa uskutoční

14. júna 2006 o 15.00 hod. v posluchárni J. Churu v DFNSP v Bratislave na Limbovej ulici číslo 1.

Téma prednášky: Ako liečiť a sprevádzať zomierajúce deti, ako ich rodinám pomáhať? Simultánny preklad z angličtiny je zabezpečený.

Vybrané akcie Inštitútu Virginie Satirovej v SR na rok 2006

Samostatné semináre pre otvorené skupiny účastníkov

4. rastová komunita pre rodiny a rodinných príslušníkov "Zdravé vzťahy"

Termín a miesto konania: 30. júna - 02. júla 2006 v Bratislave

Lektori: PhDr. Nad'a Feketeová, PhDr. Blažena Ghillányová

Lektorné: približne ako v roku 2005 cca 1. 500,- Sk, bude upresnené dodatočne

Seminár pre rodiny ponúka účastníkom skúmanie, zážitky a nové zaujímavé poznatky o **fungovaní rodinného systému** s využitím bohatých skúseností Modelu Virginie Satirovej z práce s rodinami, ako aj možnosti pre zmenu pod vedením skúsených lektorov-psychoterapeutov. Účasť na predošlých rastových komunitách je vítaná, nie je však podmienkou. Bližšie informácie budú zaslané záujemcom o seminár neskôr.

Rodinná rekonštrukcia hviezdy S. P.

Termín a miesto konania: máj alebo jún 2006, miesto bude oznámené neskôr

Lektori: Prof. Walter F. Zahnd, PhDr. Hana Ščibranyová,

Lektorné: 1 850,- Sk, pre študentov, rodinných príslušníkov, dôchodcov:

1 700,- Sk, pre členov IVS v SR: 1 550,- Sk

Jedinečný proces spojený so skupinovou psychodráмой pod vedením prof. Waltera Zahnda nadväzujúci na predchádzajúcu prácu s mapami pôvodnej rodiny hviezdy rodinnej rekonštrukcie až do tretej generácie predkov. Rodinná rekonštrukcia ako originálny a účinný nástroj Virginie Satirovej umožňuje hviezde i všetkým účastníkom objavovať láskavým i humorným spôsobom aj dramatické okamihy, ktoré významnou mierou ovplyvnili život členov rodín z minulých generácií do súčasnosti a nachádzať zdroje pre zmenu. Začiatok práce je vo štvrtok o 15⁰⁰ hodine, pracovný maratón s prestávkami potrvá do nedele s predpokladaným záverom o 16⁰⁰ hod. Nie je potrebná skúsenosť s Modelom Virginie Satirovej. Miesto a ostatné informácie budú zaslané prihláseným záujemcom dodatočne.

Mužská komunita - pre mužov otcov, synov a bratov, priateľov, kolegov atď.

Termín a miesto konania: máj alebo jún 2006 Slovensko, podrobnosti budú oznámené dodatočne

Lektor: prof. Walter Zahnd, A.C.S.W., z Kalifornie, U.S.A.

Lektorné: bude upresnené podľa dĺžky konania a miesta konania

Miesto konania, ako aj ostatné informácie o výcviku, jeho cene a ubytovaní budú upresnené dodatočne prihláseným záujemcom.

Program tejto komunity podľa modelu Satirovej pod vedením renomovaného zahraničného lektora prof. Waltera Zahnda bude určený len mužom a zostavený špecificky podľa očakávaní účastníkov skupiny. Vítaná je spoločná účasť s ďalšími mužskými členmi rodiny, účasť priateľov z Českej republiky a iných krajín.

Hlavný program bude v anglickom jazyku, tlmočenie do slovenčiny zabezpečené.

Ženská skupina - pre ženy matky, dcéry, sestry a priateľky, kolegyně atď.

Termín a miesto konania: podrobnosti budú oznámené dodatočne

Lektori: Lektoriek z IVS SR

Lektorné: bude upresnené podľa dĺžky konania a miesta konania

Miesto konania, ako aj ostatné informácie o výcviku, jeho cene budú upresnené dodatočne prihláseným záujemkyniam. Počítame s otvorením dlhodobých pravidelných stretnutí, v tomto roku s prvým dvojdňovým stretnutím, cenové relácie podobné iným dvojdňovým stretnutiam. Program tejto komunity pod vedením domácich lektoriek bude určený ženám a problematike žien v partnerských, rodičovských a rodinných vzťahoch a vo vzťahoch žien k svojej ženskej identite a zostavený s využitím modelu Virginie Satirovej špecificky podľa očakávaní účastníčok skupiny. Vítaná je spoločná účasť s ďalšími členkami rodiny, účastníčky z Českej republiky sú vítané.

Upozornenie

V roku 2006 plánujeme otvoriť výberové konanie do 4-ročného akreditovaného psychoterapeutického výcviku v Modeli Virginie Satirovej v rokoch 2007-2010, bližšie informácie na www.satir-institute.sk

PREHLAD PRIPRAVOVANÝCH PODUJATÍ

Vo svete

- ***
- **E 3-6. júl 2006**
19th Biennial Meeting of the International Society for the Study of Behavioral Development (ISSBD)
Miesto: Melbourne, Austrália
web: <http://www.issbd2006.com.au/>
- ***
- **E 6 - 8. júl 2006**
5th Conference of the International Test Commission
Miesto: Brusel, Belgicko
web: <http://www.psed.ucl.ac.be/itc2006/>
- ***
- **E 6-10. júl 2006**
Biennial Conference, International Association for Relationship Research
Miesto: Rethymnon, Grécko
web: <http://www.iarr.org>
- ***
- **E 8-11. júl 2006**
15th Biennial International Conference on Infant Studies
Miesto: Brisbane, Austrália
e-mail: icis2006@icms.com.au
- ***
- **E 16-21. júl 2006**
26th International Congress of Applied Psychology
Miesto: Atény, Grécko
web: www.erasmus.gr/congresses/ICAP2006/
- ***
- **E 16-21. júl 2006**
4th International Conference on Memory (ICOM-4)
Miesto: Sydney, Austrália
web: www.psy.unsw.edu.au/Groups/ICOM4/
- ***
- **E 17 - 21 júl 2006**
Second International Conference on Adoption Research (ICAR)
Miesto: Norwich, Veľká Británia
web: <http://icar2.org.uk/>
- ***
- **E 20-23. júl 2006**
4th Biennial International Meaning Conference on Addiction, Meaning and Spirituality
Miesto: Vancouver, Kanada
web: www.meaning.ca
- ***
- **E 21-23. júl 2006**
7th International Neuro-Psychoanalysis Congress
Miesto: Los Angeles, California, USA
web: www.neuro-psa.org
- ***
- **E 22 - 26. júl 2006**
13th European Conference on Personality Psychology
Miesto: Atény, Grécko
web: www.ecp13.gr

***

- **E 26-28. júl 2006**
Berlin Conference on Expertise in Context 2006

Miesto: Berlín, Nemecko
web: www.expertise-in-context.de

***

- **E 2- 5. august 2006**
11th International Society for Justice Research Conference

Miesto: Berlín, Nemecko
web: www.isjr2006.org.

***

- **E 10 - 13 august 2006**
114th Annual Convention of the American Psychological Association (APA)

Miesto: New Orleans, USA
web: www.apa.org/convention

***

- **E 18 - 20. august 2006**
First Annual Convention, Asian Psychology Association (APsya)

Miesto: Bali, Indonézia
web: www.apsya.org

***

- **E 30 august - 2. september 2006**
6th Francophone Conference of Social Psychology

Miesto: Grenoble, Francúzsko
www.lps.univ-savoie.fr/CIPSLF/

***

- **E 21. – 23. september 2006**
First Biennial Symposium on Personality and Social Psychology

Miesto: Varšava, Poľsko
web: www.bspsp.swps.edu.pl

***

- **E 26-30. september 2006**
Joint Conference of the Australian Psychological Society and New Zealand Psychological Society

Miesto: Aukland, Nový Zéland
web: www.psychology.org.au

***

- **E 1 - 5. október 2006**
Human Factors & Ergonomics Society (HFES) Annual Meeting

Miesto: Baltimore, Maryland, USA
web: www.hfes.org/web/HFESMeetings/meetings.html

***

- **E 4 - 7. október 2006**
International Family Therapy Association World Congress

Miesto: Reykjavík, Island
web: www.ifta-familytherapy.org

***

- **E 16 - 20. október 2006**
Human Factors & Ergonomics Society (HFES) Annual Meeting

Miesto: San Francisco USA
www.hfes.org/web/HFESMeetings/meetings.html

***

- **E 18 - 22. október 2006**
29th National Conference of the Australian Association for Cognitive and Behavioural Therapy

Miesto: Sydney, Austrália
web: www.aacbt.org.au/Conference/index.htm

***

- **E 19-21. október 2006**
14th International Conference on Eating Disorders

Miesto: Alpbach, Rakúsko
web: www.netzwerk-essstoerungen.at

***

- **E 25 - 29. október 2006**
Society for Physiology Research, 46th Annual Meeting

Miesto: Vancouver, Kanada
web: www.sprweb.org/meeting

***

- **E 4-7. november 2006**
International Society for Traumatic Stress Studies, 22nd Annual Meeting

Miesto: Hollywood, Kalifornia, USA
web: www.istss.org/meetings/index.htm

***

- **E 16 - 19. november 2006**
Psychonomic Society Annual Meeting

Miesto: Houston, Texas, USA
web: www.psychonomic.org/meet.htm

***

- **E 16 - 19 november 2006**
Association for the Advancement of Behavior Therapy (AABT) Annual Convention

Miesto: Chicago, Illinois, USA
web: www.aabt.org/FutureConventions.html

Na Slovensku a v Čechách

***

- **E 4.9.-6.9. 2006**
Sociálne procesy a osobnosť 2006

Miesto: Stará Lesná
Kontakt: Spoločenskovedný ústav SAV
Karpatská 5, Košice 040 01
Tel:055/6251986
E-mail: cizmarik@saske.sk

***

- **E 7.-9. september 2006**
24. Psychologické dni: Prežívanie seba a meniaceho sa sveta

Miesto: Olomouc
web: <http://cmeps.ecn.cz/pd>

***

- **Kognice 2006**
Konferencia pri príležitosti nedožitých 70-tich narodením PhDr. Miluši Sedlákovej, CSc.

Miesto: Praha
Organizátor: Psychologický ústav AV ČR
web: <http://www.psu.cas.cz/kognice2006>

SPOMÍNANIE

Za doc. PhDr. Milanom Šulekom, CSc....

Dňa 24. februára 2006 z našich rokov náhle odišiel doc. PhDr. Milan Šulek, CSc., kolega, priateľ, dobrý vysokoškolský učiteľ.

Narodil sa 12. mája 1938 vo Zvolene.

Doc. Šulek pracoval ako učiteľ na OŠ ONV v Trenčíne (1964 - 1967), ako psychológ v Liečebnom ústave v Lubochni (1967-1975) a v Krajskej psychologickkej poradni v Banskej Bystrici (1975-1990) ako riaditeľ.

Od 1. 1. 1991 pracoval ako vysokoškolský učiteľ na VŠE - FESCR v Banskej Bystrici, terajšia Ekonomická fakulta UMB. Docentom v odbore pedagogická psychológia sa stal 1. 7. 1995. Vyučoval predmety zamerané najmä na všeobecnú psychológiu, psychológiu v manažmente a podnikaní, sociálnu psychológiu, psychológiu trhu a etiku vo verejnej správe. Za 15 rokov jeho pedagogického pôsobenia ovplyvnil teda veľký počet vysokoškolských odborníkov v uvedených oblastiach.

Na EF UMB zastával viaceré riadiace a odborné funkcie. Od 1. 4. 1994 bol vedúcim oddelenia spoločenských vied katedry ekonómie. Od 15. 4. 1998 do 31. 8. 2005 bol vedúcim katedry spoločenských vied. Zastával funkciu predsedu akademického senátu fakulty, bol predsedom alebo členom viacerých poradných orgánov dekana fakulty.

Pracoval ako dlhoročný externý spolupracovník na katedre psychológie PF UMB. Zúčastňoval sa na konkurzoch, výberových konaniach, bol členom komisie pre doktorandské a habilitačné konanie, ako aj oponent viacerých prác, obhájených na PF UMB.

Doc. Šulek bol dlhoročný predseda oblastnej skupiny Slovenskej psychologickkej spoločnosti, zanietený rozvíjať psychologickú vedu, ale najviac psychologické poradenstvo. Mnohým ľuďom svojimi radami poradil či už priamo, alebo prostredníctvom rozhlasových relácií - Večerné dialógy, či v časopise Cestovateľ. Iným pomáhal zvládnuť každodenné problémy, či naplánovať si ďalší život, sebe však nestačil poradiť, ako sa šetriť, ako zmierniť svoje pracovné tempo. Ani deň 24. február 2006 si iste v svojom husto popísanom diári nenaplánoval.

Odišiel náhle, bez rozlúčky, cestou do školy, aby si ako vždy zodpovedne splnil svoje pracovné povinnosti. Zostalo prázdne jeho miesto na katedre, zostalo veľa nedokončených úloh, projektov, zostalo desiatky prevrpených študentov, ktorým sa už nikdy neprihovori.

Nepochybne bude chýbať najmä rodine, manželke, deťom, ale hlavne svojmu vnukovi, ktorého mal tak veľmi rád.

Prepáč, Milan, ak som nepovedala o Tebe všetko, ak som pozabudla na niektoré významné momenty tvojho života, ak som nevystihla všetky Tvoje pozitívne vlastnosti. My, čo sme Ťa poznali, čo sme s Tebou spolupracovali o tom vieme, a nikdy na Teba nezabudneme.

Češť Tvojej svetlej pamiatke.

*doc. PhDr. Marta Valihorová, CSc.
za Katedru psychológie PF UMB
a vedenie EF UMB Banská
Bystrica*

**Jubilujúci kolegovia v prvom polroku 2006
(v abecednom poradí bez titulov):**

BAČOVÁ ALŽBETA
BARICOVÁ ZLATICA
BÁTOROVÁ ZDENKA
CINKOVSKÁ SYLVIA
ČECH JÁN
ČERNÝ VLADIMÍR
ČULEN LADISLAV
DOBROTOVÁ MAGDALÉNA
ELSNEROVÁ XÉNIA
JARČUŠKOVÁ ELENA
JEDINÁKOVÁ MÁRIA
KANDALA JOZEF
KASTELOVÁ DARINA
KLEINOVÁ RENÁTA
KLINDOVÁ LUBOSLAVA
KOTEK TICHOMÍR
KOVÁLIKOVÁ VERONIKA
KÚDELKOVÁ ELEONÓRA
KURIC JOZEF
MARKOVIČ IVAN
MARTÍNEK JURAJ
MIŠOVIČOVÁ ELENA
MÜLLNER JOZEF
POŽÁR LADISLAV
RUISEL IMRICH
SOTNÍK DUŠAN
SPEVÁKOVÁ ELENA
STRAKA IVAN
ŠILANOVÁ LUBICA
ŠÚTOVEC JÁN
URBANČEKOVÁ ANASTÁZIA
VANKO MARIÁN
ZVALO PAVOL
ZVALOVÁ MARTA

Rozhovor s jubilantom Doc. PhDr. J. Koščom, CSc.

V dňoch 25. a 26.5. 2006 sa uskutočnil v Prešove na Inštitúte psychológie konferencia s názvom Poradenská psychológia a celoživotná cesta človeka na začiatku XXI storočia, ktorá pripomína životné jubileum nestora poradenskej psychológie na Slovensku Doc. PhDr. Jozefa Košču, CSc. Pri tejto príležitosti uverejňujeme s jubilantom rozhovor.

Vážený pán docent, z príležitosti vášho jesenného jubilea som si Vás dovolil osloviť a požiadať o rozhovor aj v mene SPS. Možno povedať, že ste pôsobili, pôsobíte aktívne ako vedec, šesťdesiat rokov v obore psychológia, v oblasti poradenskej psychológie, profesiovej orientácie a to s dôrazom na celoživotný vývin. Ste autorom konceptu "biodromálny", biodormálna psychológia. Je to medzinárodne akceptovaný vedecký koncept. Vo vašej bibliografii som našiel citáty a ohlasy vo významných vedeckých periodikách a od významných psychológov v zahraničí, ako napríklad V. J. Drapela v roku 1983, a ďalší. Viem že aj v tomto čase sa zaoberáte dejinami slovenskej psychológie. A teda prvá otázka, v ktorom čase možno nájsť začiatky psychológie, či psychologické idey na Slovensku ?

J.K.: Dejiny chápem nie ako historizujúce, nie samoúčelné, či ako fosíliu niečoho, ale ako živý, reflektujúci prúd otvorenej, seba a so svetom sa konfrontujúcej tradície. Nateraz by som obrátil Tvoju otázku - v podobe výzvy k nášmu slovenskému psychologickému spoločenstvu: o nejaké dva roky budeme spomínať 80-té výročie konštituovania sa novodobej psychologickéj vedy, ako uznávaného a vyžadovaného činiteľa v spoločensko kultúrnych štruktúrach Slovenska. Ako príležitosť oslavovať, či kritický seba-hodnotiť. To sa týka aj psychologickéj obce v jej genéze, súčasnom rozvoji a striedaní generácií.

Pokiaľ ide o dejiny psychológie, nepôjde o tradičné " národné " dejiny ,ale skôr odhadnúť: ako a čím isté kultúrne zoskupenia – spoločenstvá, kultúry, národy , regióny v im daných historických podmienkach cez ich snaženia, hľadania, odpovedania prácou na hrane možnosti doby sa vypracovali, v nejakom ohľade tak, že to svedčí o reflexivite cez ktorú nahliadajú do pomerov s ambíciou zlepšiť ich s ohľadom na isté kultúrno vzdelávacie, poznávacie funkcie, duchovno a duševnú hygienu .

Pokiaľ ide o spomínané výročie, myslíte pán docent, na založenie psychotechnického ústavu v roku 1928 v prvej Československej republike a pôsobenie ústavu aj na Slovensku. Vynára sa druhá otázka, v akom stave bola psychológia na Slovensku v čase Vášho osobného vstupu do profesného života psychológa po absolvovaní gymnaziálneho štúdia ?

J.K.: Moja cesta do psychológie? Aký bol vývoj a stav psychológie v mojom vedomí a poznaní? Podľa toho, čo sme vtedy na gymnáziu, v rámci filozofickej propedeutiky študovali psychológiu "počítkovú, psychofyzickú, fyziologicko psychologckú", vonkoncom som si nemyslel, že by som mal študovať po maturite psychológiu. Ale o pár mesiacov, hneď po prvých Jurovského prednáškach a najmä ako účastník jeho

proseminárov z filozofie – psychológie boli prístupné pre poslucháčov všetkých semestrov (aj pre mňa prváka), stal som sa amantom “psychológie”. Ešte pred vianočnými sviatkami, ako prvák, som sa prihlásil s referátom. Keď prof. Jurovský zistil, že som iba prvák, zdvihol hlavu a opýtal sa “.. a to si trúfate?” Zamrazilo ma to, ale cívnuť sa už nedalo. Celé vianočno – novoročné prázdniny som tvrdo pracoval. Referát obsahovo dobre vyznel. Neskôr pri skúške zo všeobecnej psychológie ma prekvapil nečakanou otázkou: “Pán kolega nechceli by ste pracovať v Psychotechnickom ústave, ako vedecká sila ?” A bolo rozhodnuté. Začal som “doslovne žiť “z psychológie” (zač. 300,- Ks mesačne) a žiť “pre psychológiu”. Bol som finančne vtedy na dne, ale toto rozhodlo, že som zotrval na FF. Štúdium som absolvoval z vlastných zárobkov. Na Psychotechnický ústav som nastúpil v marci r.1942 a do roku 1944 som v našich slovenských podmienkach prešiel učňovským, tovarišským obdobím psychológa- profesionála, dosiahol zaradenie psychológa-koncipistu psychotechnickej služby, ešte pozdejšie odborno vedeckého pracovníka štátnej správy, rezortu Ministerstva – Poverenictva práce a sociálnych vecí. V priebehu týchto rokov som zároveň končil štúdiá, promoval na PhDr. so zreteľom a zameraním na psychológiu.

Pre pochopenie významu Psychotechnického ústavu a pôsobenie Prof. A. Jurovského po krízovom období r. 1938/41, ako najkritickejšom prelomovom období v dejinách psychológie na Slovensku, si žiada nevyhnutne doplniť krátkym konštatovaním faktografie. Univ. profesor A. Jurovský (po odchode Doc. Stavěla), habilitujúc sa na odbor psychológie deklaruje vôľu, program v nových podmienkach I. Slovenskej republiky, na univerzitetnej pôde, rozvíjať psychologické vedy ako celok. Ako vedúci katedry psychológie na FF Slovenskej univerzity (v roku 1939-45 bola tak premenovaná Univerzita Komenského), popri zabehnutých prednáškach pre kvalifikačné potreby absolventov FF, pre budúcich gymnaziálnych profesorov, rozširuje program výuky pre špecializované formy odborného štúdia psychológie. Vniká doktorandské štúdium PhDr pre odborných psychológov. Tiež pre vedeckých pracovníkov iných odborov. Ako externý riaditeľ, ujíma sa opäť, vedenia psychotechnického ústavu. Považuje ho za miesto praktického výcviku psychológov profesionálov. Používal sa metaforický názov “úľ – rojenie”, produkujúce do terénu nové pracovné miesta psychológov. Spojenie obidvoch pracovísk, katedry a psychotechnického ústavu, teoreticko-bádateľského a prakticko-aplikačného, vytvára od základov model formovania a rastu psychologického spoločenstva na Slovensku. Podobne ako sa v tých časoch rozvíjala psychológia v rozvinutých krajinách. Myslím, že táto staršia generácia psychológov, tohto rojenia, mala strategické myslenie. Je veľmi potrebné aj dnes. Symptómy sú nepriaznivé. Napríklad obsadenie jedinej účelovej budovy známeho psychologického pracoviska, Krajskej pedagogicko psychologickéj poradne v Košiciach, Krajským školským úradom je alarmujúce. Aktívny, nápomocný, podporný postoj SPS, reakcia toho inštitútu psychológie na Slovensku bola nanajvýš žiadúca. Takže časť pracoviska nakoniec ostáva v budove. Ale je to aj výzva do našich radov. Katedry psychológie by mali mať špeciálne školiace pracoviská. Nie **príležitostné, ale so štandardom školiaceho pracoviská.**

Ďakujem za tento krátky exkurz do histórie. Faktom je, že už bolo kam nastúpiť do zamestnania, na Psychotechnický ústav a bolo kde študovať psychológiu aj na Slovensku. Pokiaľ viem začínali ste v prax v Psychotechnickom ústave. Utkvela mi jedna epizódka z Vašho rozprávania. Robili ste ešte pred rokom 1948, výber pracovníkov pre textilku v Trenčíne a boli spokojní s výberom, tak že okrem honoráru ste dostali aj nový oblek. Dotvára to obraz o klíme, v ktorej bola pre psychológiu spoločenská objednávka. Vážený pán docent, poznáme Vás ako človeka aktívneho v rôznych podobách organizovaného života (spolky, združenia, organizácie, hnutia) až po vedu. A to už od Vašich študentských čias. Nepocítovali ste niekedy konflikt, frustráciu. Pochybnosti pri konfrontáciach a zneistenie v profesii ?

J.K.: Ani nie. Línie v mojom profesnom živote boli motivované, boli osobné, boli to záujmové aktivity a to vnímať, skúmať človeka a jeho dimenzie, od najhlbších hlbín nevedomého, po duševno-duchovné, spirituálne, transcendentálne vo všetkých dimenziách jeho bioantropologicého a historicko civilizáčného, kultúrneho vývoja. Obe hľadiska – historické a psychologické sa mi čoraz intenzívnejšie prelínajú. Prepájajú do jedného sveta.

Ako ste sa vyrovnali s takými výsostne osobnými subjektívnymi stránkami, aspiráciami v realitách zamestnania – povolania, profesionálnej existencie psychológa ?

J.K.: Bola tu neistota v našich slovenských, česko–slovenských historických podmienkach (po roku 1948/50) a trvala pomaly dve desaťročia. V jej dôsledkoch sa prelínala a poznačila život, vývoj prvých generácií psychológov v slovenských podmienkach. Treba sa o nich zmeniť. To je povinný akt sebazoznania, to je o tej histórii o ktorej som hovoril na začiatku. V súvislosti s mojím profesionálnym vývinom môžem zhrnúť, že po absolvovaní rigorózneho skúšky a obhájení práce som 4. februára 1944, promoval PhDr., so zameraním na psychológiu. Stal som sa “čakateľom”, psychológom, koncipistom psychotechnickej služby. Neskôr komisárom psychotechnickej služby, odbornovo-vedeckým pracovníkom štátnej správy rezortu Ministerstva-Povereníctva práce a sociálnych vecí. Pre informáciu dnešnej generácii uvádzam, azda už aj ako kuriozitu, že keby psychotechniku neboli zrušili, bol by som postupoval ako “radca”, potom “ministerský” a do penzie so zavŕšením najvyššej kategórie “vládnym radcom psychotechnickej služby”. Bola tu spoločenská objednávka, boli sme akceptovaní. Ale po roku 1950, bola fakticky likvidovaná profesia psychológa. Psychológia bola z ideologických dôvodov, ako buržoázna “paveda”, temer na desaťročie zdegradovaná, len na študijný predmet v kontextoch VŇČ. Ako iba kombinačný predmet s pedagogikou, alebo filozofiou. Pomery v Sovietskom zväze ovplyvňovali aj pomery u nás.

Takže boli vo Vašom profesnom vývine situácie pozitívne, aj úplne opačné od začiatku. Napriek tomu, kto si pozrie Vašu personálnu bibliografiu, môže pokojne konštatovať, že ste boli úspešný a to vedeckom význame a ľudskom význame tohto slova, ktoré sa dnes zužuje iba na finančný úspech. Dovolím si citovať Dr. Veroniku Kovalíkovú, CSC., ktorá o Vás

napísala vo Vašej Personálnej bibliografii (Košice ŠVK, 2000): “Že na príklade Vašej osobnej cesty sa dá priblížiť poznatok o možnosti utvoriť si svoj vlastný “osud”, nasmerovať svoju cestu i vybudovať si ju a dostať sa po nej k cieľu, ktorý si jednotlivec určil... pretože dráha doc. J. Košču nie hra náhod. Je to dráha, ktorú si on sám skonštruoval a na ktorej cieľavedome uskutočňuje to, čo človek a muž vo svojom čase a na svojom mieste môže a má uskutočňovať...” Mohli by ste zhrnúť niekoľko princípov vášho vedeckého života ?

J. K.: Ťažko je čo i len v skratke odpovedať na tak do” privatizma” cieleňú otázku. Môžem sa o to pokúsiť. Patrím do záverečnej kohorty (benjamínovcov?) prvej generácie slovenských psychológov, ktorí začali na psychotechnike. Podarilo sa tam vygenerovať kontinuitu kádrov a udržať súdržnú pracovnú skupinu a pracovný program. Bola v istej pracovnej a duchovnej kontinuite a kooperácii s Psychotechnikou. Bola tu vízia súvisov, pomerne slušne zabezpečeného profesionála-psychológa s prioritou sociálne angažovanej vedeckej, teoreticko-aplikačnej práce. V prostredí tejto kohorty som dal prednosť tejto teoreticko-aplikačnej práci, pred čiste teoretickou, ku ktorej som mal sklon. Prispel k tomu i pocit kontinuity s kohortou zakladateľskej generácie psychológov (Mikuláš Milan, Tomáš Pardel, Daniel Husár, Miroslav Bažány, Marián Városov, Jozef Daniel, Ivan Pikala, J.CH. Reiskup, Ladislav Ličko, R. Šomogyová- Škodová, Veronika Kovalíková, Jozef Rosina, Martin Jurčo, Oskár Blaškovič.....atď). Táto kohorta aj zásluhou Prof. Jurovského si osvojovala víziu a taktiku budovania psychológie na Slovensku, ako svoje poslanie a povinnosť. Vydržala ako plne kvalifikovaný kolektív do rokov ideologickej likvidácie v r. 1950/51. Boli to zápasy. Nateraz uvediem príklad jedného z najzásadnejších vystúpení ako sa bojovalo za psychológiu, nie len teoreticko-aplikačnú vedu ako takú, ale aj v širších celospoločenských, politicko-kultúrnych reláciach. Jedenásti psychológovia na psychotechnickom ústave napísali “Ohlas” slovenských psychológov v r. 1947 proti likvidačno-centralistickým tendenciám zrušiť a preniesť ústav v Bratislave a preniesť ho do Prahy. V Bratislave mala byť iba pobočka. Dokument publikovala Národná obroda, 15 júna 1947, Sloboda 12 júna 1947, pod titulom “Ohlas slovenských vedeckých pracovníkov”. Aspoň úvodné slova tohto prehlásenia: “Slovenskí psychologickí pracovníci, pracovne združení na Psychotechnickom ústave v Bratislave, uvedomujú si záväznosť voči svojmu vedeckému poslaniu a kultúrno – vedeckému vývinu na Slovensku a v ČSR a preto vyhlasujú kultúrnej verejnosti svoje stanovisko ku kultúrno-vedne nezodpovedanému inštituovaniu návrhu zákona o Československom ústave práce...”

A pomohlo to?

J.K.: Prvoplánovo áno. Získal sa čas. Vyše troch rokov sa dal ešte budovať Oblastný ústav ČSÚP pre Slovensko v aktívne spolupráci s partnerským pražským ČSÚP. Na Slovensku ostáva samostatné vedecko výskumné pracovisko. Nevyhli sme sa ale ideologickej likvidácii. Po 3-4 rokoch rozvoja nasledovala radikálna koncovka, ako vie trestať revolúcia, obratom ruky zrušili ČSÚP aj OU v Bratislave. Výnimočne významnú inštitúciu svojej doby, inštitucionálnu bázu slovenskej psychológie s následnou diasporou jej pracovníkov. Výstižnú metaforu použila V. Kovalíková, keď činnosť tejto začínajúcej

generácie prirovnala k zapusteným koreňom rastliny, ktorá sa rozrastá poplazi. Na jednom mieste ju vytrhnú a ona vyraší o chvíľu niekde inde. Spoločenská klíma sa v ťažkých 50 a 60 rokoch podobala stepno piesočnatej neplodnej vegetácii. Stačil ale malý dáždik, odmäk, po odhalení stalinských praktík a táto základňa znova začala ožívať, hľadať svoju životnú formu.

Mohli by ste ešte pokračovať v odpovedi na druhú charakteristiku V. Kovalíkovej, ako sa dalo v týchto podmienkach, rizikových situáciách totality, nebyť len pozorovateľom, ale samostatne reagovať v súlade s osobným presvedčením ?

J.K.: Tento cieľ sledovala napríklad už spomenutý "Ohlas" slovenských psychológov. V jeseni 1956, po desaťročnom pokuse vybudovať druhé centrum psychológie na východnom Slovensku, som sa vrátil do Bratislavy na Katedru ped. a psychológie, respektíve na novo vznikajúci Psychologický ústav. Na východnom Slovensku treba pripomenúť J. Hvozdíka, zakladateľa školskej psychológie, ktorý po ťažkostiach s totalitou, pozdejšie v spolupráci s Bratislavou takéto druhé centrum psychológie na východnom Slovensku vytvoril. Využívajúc napríklad ďalší odmäk v roku 1968. Predtým ešte Psychologicko výchovnú kliniku, podobne ako v Bratislave M. Bažány. V spojitosti s udalosťami tohto obdobia, spomínam si na telefonát Prof. Doležala z Prahy, vedúceho Katedry psychológie a riaditeľa novozaloženého Psychologického ústavu FF Karlovej univerzity, že v ZSSR vychádza iniciatíva a aj pre ČSSR sa otvára možnosť obnoviť systém poradenstva pri voľbe povolania. Zdôraznil aj povolený vyšší počet kvóty prijatých študentov na katedry. Predtým sa smeli prijať iba 3- 4 poslucháči do prvých ročníkov. Tiež nové miesta pre psychológov. Ministerstvo školstva (Praha) zverilo psychológom vypracovať projekt čl. sústavy výchovného poradenstva. Začína sa na jednej strane rozvoj aritmetickým radom, ale zároveň je tu aj stagnácia, pretože je nedoriešené, kto bude novo vzniknutý systém poradenstva metodicky riadiť. Je tu ideologická brzda, kontrola. Na Slovensku sme mali voľnejšie ruky pre iniciatívy. Iniciatívny je najmä Psychologický ústav. Je snaha konceptualizovať problematiku pomocou konferencií a takto nepriamo sa vyhnúť priamym intervenciám zo strany moci. Darı sa to je tu aj kladný ohlas zo zahraničia. Napríklad uznanie profesora Suppera nášmu poradenskému systému s ktorým som sa stretol na konferencii v Kanade. Ale boli tu aj riziká, stačí pripomenúť jedného funkcionára, ktorý poukázal na "nebezpečie opätovného prenikania psychológie do školstva". Odtiaľ potom snaha, aj v nových podmienkach, subordinovať psychológiu pedagogike. Týmto negatívnym silám sa darilo čeliť aj ohlasmi a uznaním našej práce v zahraničí.

Takže bránili ste sa prácou a výsledkami, ktoré sa nedali ignorovať. Chcel by som pripomenúť ako príklad jeden ohlas z mnohých na Vašu prácu a činnosť oddelenia biodromálnej psychológie, ktoré vzniklo na Psychologickom ústave. Redakcia časopisu International Review of Applied Psychology (1977) vytypovala päť pracovísk vo svete, ktoré reprezentujú trendy vývoja teórie a výskumu a praxe v profesionálnom poradenstve. Popri pracoviskách z USA, Francúzka, Japonska, Anglicka sa hodnotí a spomína práca Psychologického ústavu UK v Bratislave, Oddelenia biodromálnej psychológie

a poradenstva vedené J. Koščom. Psychologický ústav biodromálnou koncepciou poradenstva a jej možnými aplikáciami v celoživotnom vzdelávaní sa dostal aj do agendy UNESCO (realizovaním porady európskych a severoamerických expertov poradenstva v Bratislave, 26.IX,- 30.IX.1970).

Ako vidíte biodromálnu psychológiu dnes? Jej vymedzenie poznáme z prvej učebnice poradenskej psychológie u nás, ktorú ste so spolupracovníkmi napísali.

J.K.: Nebudem tu opakovať známe vymedzenie, ale pripomeniem, že pri aplikovaní biodromálnej psychológie do psychologických služieb edukatívneho a personálneho zamerania, ide o pomoc pri plnení životných úloh, ktoré má človek plniť v spoločnosti svojej doby, tak z hľadiska osobných a spoločenských cieľov i z hľadiska ducha a duchovnosti celoživotnej cesty človeka. Majú súvis s celkovou existenciálnosťou človeka, ktorá je mu dostupná hodnotami cez odpovede po zmysle života. Viac prípadne na vašej pripravovanej konferencii. Aj o situácii biodromálnej koncepcie psychologický fundovaných poradenských služieb, aj v porovnaní s medzinárodným vývojom. Pokiaľ je biodromálna psychológia historikum, epilógom a čo v súčasných svetových reláciach ešte aj výzvou a prológom.

Ďakujem za rozhovor a v mene svojom a Slovenskej psychologickej spoločnosti želám Vám pevné zdravie a pohodu .

Zhováral sa: doc. PhDr. Stanislav Hvozdič, CSc.

Noví členovia Slovenskej psychologickkej spoločnosti

Na zasadnutiach výboru SPS pri SAV od októbra 2005 do marca 2006 boli do SPS pri SAV prijatí títo noví členovia:

Riadni členovia

Bieščad Matúš, Mgr.
Krošláková Magdaléna, Mgr.
Rodáková Martina, Mgr.
Scheberová Petra, PhDr.

Mimoriadni členovia

Absolonová Katarína
Ďurkovičová Tatiana, PhDr.
Ďurove Zuzana
Lapáková Lucia
Nováková Jana
Pastoreková Miroslava
Pešková Jana
Spišáková Jana
Šabíková Ľubica
Uhlíková Martina

OZNAM

Katedra pedagogickej psychológie UKF v Nitre (KPgPs) otvára štvorsemeštrálne špecializačné štúdium **školskej psychológie***: *Rozvíjajúce programy zamerané na zvyšovanie osobnostných a odborných spôsobilostí pre potreby pedagogicko-psychologickej praxe.*

Na doplnenie predpokladaného počtu záujemcov vypisujeme možnosť prijať ďalších účastníkov..

Ubytovanie, stravovanie, cestovné, učebný materiál a náklady na štúdium sú hradené z Európskeho sociálneho fondu.

Bližšie informácie:

Kontaktná osoba: Dr. Peter Selvek, pselvek@ukf.sk

Telefonický kontakt: 0907 670 344

Začiatok štúdia: máj 2006

* -projekt je spolufinancovaný Európskou úniou

Michaela Buck: Vystúp z tieňa. O asertívnom správaní. Bratislava, DAAD 2002. 140 s.

Monografia sa zameriava na objasnenie psychologických aspektov asertívneho správania sa. Od štyridsiatych rokov minulého storočia, kedy po prvýkrát túto problematiku predstavil odborníkom americký psychológ Andrew Salter zaujala pozornosť nielen bádateľov, ale aj širšej verejnosti na celom svete. Aj na Slovensku, už dlhšie obdobie a taktiež v súčasnosti, patrí medzi aktuálne a spoločensky prínosné témy. Na vysokých školách s humanitným zameraním bola a je súčasťou výučby povinných a povinne voliteľných kurzov (napr. na Katedre psychológie FIF UK v Bratislave bola a je pevnou súčasťou povinných kurzov Sociálna psychológia 1, Sociálna psychológia 2, Metódy sociálnej psychológie, Aplikovaná sociálna psychológia a 16. rok doc. PhDr. Mária Bratská, CSc. formou sociálnopsychologického výcviku učí povinne voliteľný kurz Empatická asertivita.) Z tohto dôvodu je cenné, že práca *Vystúp z tieňa* dopĺňa značný rozsah odbornej a populárno-náučnej literatúry českej a slovenskej proveniencie s týmto zameraním. Autorka publikácie doc. PhDr. Michaela Bucková, PhD. pôsobí na Univerzite v Indianapolise. Toho času pracuje v jej pobočke Intercollege na Cypre, kde vedie Katedru sociálnych vied, zastrešujúcu bakalárske a magisterské programy psychológie, sociológie a sociálnej práce. Kvalifikovala sa ako skúsená medzinárodná trénerka a supervízorka viacerých psychoterapeutických programov. Viedla a vedie mnohé tréningové psychoterapeutické programy pre psychológov, učiteľov, zdravotníckych pracovníkov, manažérov, sociálnych pracovníkov a širokú verejnosť – z oblasti nácviku asertívneho správania, sociálnej komunikácie, riešenia konfliktov, zvládania stresu a hnevu, transakčnej analýzy, a to nielen na Cypre, v Českej republike, na Slovensku, ale aj v Nemecku, vo Veľkej Británii a v USA. Cieľom obsahového zamerania textu je pútavou formou priblížiť viaceré problémové okruhy asertivity. Toto úsilie autorka úspešne napĺňa obsahovým zameraním dvanástich kapitol, vrátane úvodu, záveru. Prácu dopĺňa zoznam použitej našej a zahraničnej literatúry (16 prameňov).

Cesta, po ktorej putujeme zriedkavejšie je názov prvej kapitoly práce, ktorej obsah uvádza čitateľa do problematiky asertívneho správania sa prostredníctvom príbehov, úloh a príkladov reakcií v rôznych situáciách. Druhá kapitola *Hra, ktorú nás mama neučila* približuje populárnou formou podstatu asertivity, pomocou akceptovania vlastných a cudzích hraníc odlišuje neasertívne, agresívne a asertívne správanie, ich zisky a straty, ako aj jednotlivé druhy asertivity. Zúročené poznatky a skúsenosti z pedagogickej a bohatej psychoterapeutickej činnosti tvoria nosné časti aj ďalších kapitol, ktoré vrátane prvých dvoch kapitol považujem za metodicky precízne spracované. Centrom pozornosti tretej kapitoly *Reč tela* je problematika neverbálnej komunikácie. Vo štvrtej kapitole *O slovnom prejave* a v piatej kapitole *Anatómia rozhovoru* autorka poskytuje čitateľovi systematický prehľad o prednostiach a úskaliach slovnej komunikácie počas agresívneho,

neasertívneho a asertívneho vystupovania v rôznych situáciách v súkromí, na pracovisku a na verejnosti. Názvom *Etuda o právach* oslovuje šiesta kapitola čitateľa, pričom mu ponúka zamyslenie o opodstatnenosti, zodpovednosti a konfliktoch týkajúcich sa práv každého z nás. Obsahové zameranie siedmej až jedenástej kapitoly poskytuje veľa tvorivých námetov na zamyslenie i využitie jednotlivých techník asertivity vo výcvikových aktivitách, ako aj v reálnom živote. Zameranie a orientáciu v nich umožňujú ich výstižné názvy: *Ako klásť a odmietat požiadavky*, *Čarovná sila komplimentu*, *Ako zvládať vlastnú agresivitu*, *Kto do teba kameňom, ty doňho asertívne*, *Keď manipulácia nemá príležitosť*. Posledná, deviata kapitola *Si tým, kým si sa rozhodol byť* je výstižným mottom problematiky asertivity poukazujúc na jej širšie aspekty (osobne ho chápem ako prejav životnej filozofie a celkového životného štýlu), nielen navonok viditeľných prejavov správania sa. Hutný záver vhodne dopĺňajú výpovede o ziskoch absolventov tréningov asertivity. Prednosťou tejto populárno-náučnej publikácie, ktorú možno zaradiť medzi veľmi zaujímavé a podnetné metodické príručky pre výcviky asertívneho správania, myslenia a konania, je jej tvorivé obsahové a formálne spracovanie, predovšetkým množstvo príkladov, alternatívnych opisov reakcií v rôznych životných situáciách, úloh v každej kapitole.

Autorka monografie svojím erudovaným a súčasne zrozumiteľným populárno-náučným textom úspešne poskytuje čitateľovi obraz o možnostiach praktického využitia odborného problému asertivity v reálnom živote. Prínosom je akcentovanie ziskov asertívneho správania a myslenia, ako aj poukázanie na možné limity a straty takéhoto prístupu. Presvedčivosť výkladu jej umožňuje rozsiahla psychoterapeutická prax. Spracovaním uvedenej problematiky autorka sprehľadnila tie okruhy, ktoré vhodne dopĺňajú už prepracované teoretické východiská a výskumné závery iných odborníkov z oblasti asertivity o predovšetkým ich praktické využitie v sociálnopsychologických výcvikoch a tréningových programoch. Monografia Michaely Buckovej *Výstup z tieňa* je výsledkom časovo rozsiahlych pedagogických i praktických aplikačných aktivít. Odporúčam ju do pozornosti nielen odborníkom, ktorí sa zaujímajú o túto problematiku, ale predovšetkým všetkým ľuďom, ktorých povoláním a poslaním je vysoko profesionálna práca s ľuďmi na rôznych úrovniach spoločenskej praxe, a taktiež laikom. Odborná a laická verejnosť po dôkladnom zamyslení sa nad stránkami tejto publikácie a využití jej obsahového zamerania vo výcviku asertivity (pod vedením skúsených trénerov), má možnosť posúdiť v akej miere sa podarilo autorke naplniť vytýčené zámery: ako nájsť a rešpektovať vlastné hranice i hranice iných ľudí, ako nájsť odvahu a vysloviť vlastné presvedčenie, ako vystúpiť z tieňa a posunúť svoj život z pohodlnej a milosrdnej pretvárinky do roviny nebojácnej pravdy vlastných myšlienok.

Mária Bratská

Peter Fonagy, Mary Target: Psychoanalytické teorie. Perspektivy z pohledu vývojové psychopatologie. Praha: Portál, 2005, s. 398.

Psychoanalýza sa v laických kruhoch stotožňuje najmä s dielom Sigmunda Freuda. Nedá sa povedať, že by to bolo úplne neprávom, avšak psychoanalýza od Freudových čias vykonala dlhú cestu rozvoja smerom k empirickejšiemu a viac interpersonálnemu pohľadu na fenomény psychiky. Recenzovaná publikácia ponúka spôsob, ako možno tento vývoj sledovať od úplných začiatkov v 19. storočí až po súčasné psychoanalytické teórie implementujúce do svojich prístupov moderné poznatky kognitívnej psychológie. Hneď na začiatku treba veľmi pozitívne oceniť rýchlosť, s akou vydavateľstvo Portál zabezpečilo preklad recenzovanej publikácie. Od pôvodného vydania vo Veľkej Británii a českého vydania uplynuli len necelé dva roky, čo je vzhľadom na miestne zvyklosti týkajúce sa odborných kníh skoro nevídané. Väčšinou českí a aj slovenskí vydavatelia čakajú, či bude kniha v zahraničí úspešná a až po nejakom čase pristúpia k nákladnému procesu prekladu a vydania knihy. To má za následok, že pre domácich čitateľov sa v mnohom takéto publikácie stávajú do istej miery historickým čítaním. V prípade tejto knihy to však zdá sa tak nebude, vzhľadom na jej rýchly preklad prináša pre čitateľov aktuálny pohľad nielen na históriu psychoanalytického hnutia, ale aj na jej súčasný stav.

Kniha Psychoanalytické teorie prichádza k nám v situácii, keď českí a slovenskí čitatelia zaujímaví sa o psychoanalýzu majú k dispozícii preklad knihy S.A. Mitchella a M.J. Blackovej vydané v vydavateľstve Triton (1999) pod názvom Freud a po Freudovi s podtitulom Dějiny moderního psychoanalytického hnutí. Hoci obe spoločne popisujú staršie aj novšie psychoanalytické teórie, recenzovaná kniha sa od publikácie Mitchella a Blackovej odlišuje v jednom aspekte, a to v dôraze na vývinovo-psychopatologické súvislosti psychoanalytických teórií.

Obsah knihy zodpovedá práve tomuto dôrazu. Jedny z úvodných kapitol venovaná Freudovi nepopisuje jeho celú teóriu, ale zameriava sa práve na psychosexuálny vývin a jeho psychopatologické súvislosti. Ešte pred touto kapitolou však autori uvádzajú čitateľa do základných princípov psychoanalytického prístupu. Cenné je, že autori, napriek tomu že sú moderní predstavitelia psychoanalytického hnutia, ani trochu neprepadajú prílišnej identifikácii, ktorá vedie k popieraniu a ignorancii konštruktívnej kritiky tohto prístupu, ktoré je vidieť u mnohých zástancov nielen psychoanalytického prístupu u nás aj vo svete. Súčasťou tejto kapitoly ale aj iných kapitol je komentovanie kritických pripomienok k uvedeným teóriám, čo je zvlášť cenné najmä pre tých, ktorí si chcú pri čítaní pestovať kritické myslenie. Niektoré výhrady sú známe a dosť závažné, napr. nedostatok empirických údajov pre potvrdenie mnohých psychoanalytických teórií, ktoré sú v mnohom (česť výnimkám) založené len na klinickom pozorovaní, syndróm falošnej pamäti, t.j. pripisovanie reálnej podstaty spätným fantáziám objavujúcim sa v rámci psychoanalýzy, čo viedlo v Amerike dokonca až k justičným omylom, autori sa však s nimi

podľa môjho názoru vysporiadávajú veľmi úprimne a neboja sa pod ich vplyvom aj navrhnúť dôsledky pre prácu psychoanalytikov.

Samotné obsahové jadro knihy spočíva v popise rôznych psychoanalytických teórií, autori nás uvádzajú do názorov skorších aj novších egopsychológov (Anna Freudová, Hartmann, Erikson, Sandler a iní), ako aj širokého prúdu predstaviteľov tzv. teórie objektných vzťahov, zahrňujúcich americkú (Kohut, Kernberg atď.) aj britskú školu (Balint, Winnicot a iní). V osobitných kapitolách sa venuje interpersonálno-relačnému prístupu (v minulosti Sullivan, v súčasnosti Mitchell) a Bowlbyho teórii pripútania (attachment). Posun psychanalytických prístupov v ústrety kognitívnej psychológii je reprezentovaný autormi snažiacimi sa o pochopenie vývinu ega v kontexte kognitívnych schém (Horowitz, Stern, Ryle), pričom úloha interpersonálnej interakcie v detstve je pre vývin týchto schém dominantná. Autori publikácie nás v osobitnej kapitole vovádzajú aj do svojej vlastnej teórie, modelu mentalizácie, teda procesu vývinu schopnosti rozlišovať vnútornú realitu od vonkajšej, vnútorné mentálne a emočné procesy od interpersonálnych udalostí. Posledné dve kapitoly sa venujú praktickej aplikácii psychoanalytických teórií a ďalšiemu smerovaniu psychoanalýzy.

Dá sa povedať, že kniha je veľmi dobre spracovanou publikáciou autorov s vysokou úrovňou kompetencie. Pre tých, ktorí chcú spoznať psychoanalýzu s jej modernými prístupmi bližšie sa dá preto vrelo odporúčať. Okrem zoznámenia sa s problematikou môže kniha slúžiť aj ako referenčná publikácia, zoznam literatúry je totiž veľmi bohatý, zaberá až takmer 70 strán. Kniha sa dá odporučiť pre odborníkov a študentov z oblasti psychológie, psychoterapie a iných príbuzných disciplín.

Peter Halama

Peter Halama: Princípy psychologickej diagnostiky.

Trnava, Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2005, s. 201

Autor recenzovanej publikácie je odbornej verejnosti známy predovšetkým svojimi štúdiami z oblasti psychológie zmyslu života a psychológie náboženstva. Autor sa venuje aj metodologickým otázkam skúmania v daných oblastiach. Medzi iným aj psychometrickým analýzám nástrojov merania, rovnako aj vývoju pôvodných škál na meranie jednotlivých konštruktov. V *Princípoch psychologickej diagnostiky* sa túto svoju skúsenosť snaží čo najprístupnejšou formou odovzdať širokému okruhu čitateľov.

Ako autor uvádza v predhovore, jedným z dôvodov pre napísanie recenzovanej knihy bolo chýbanie súčasnej slovenskej publikácie, ktorá by bola vhodnou študijnou literatúrou

pre študentov kurzu “Teória psychodiagnostiky a psychometria”, ktorý autor vyučuje na Katedre psychológie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. U nás k asi najrozšírenejším a stále používaným publikáciám venujúcim sa teórii psychodiagnostiky patrí *Úvod do psychometrie* od Pavla Řičana (Bratislava, Psychodiagnostické a didaktické testy), ktorá však vyšla ešte v roku 1977. Napriek tomu, že mnohé témy z tejto nesporne kvalitnej publikácie dodnes nestratili na platnosti, rýchly vývoj nových prístupov a objavenie sa nových trendov v psychodiagnostike si vyžadoval aktuálne spracovanie tejto problematiky. Preto verím, že vydanie recenzovanej publikácie privítali nielen študenti spomínaného kurzu, či študenti príbuzných kurzov na iných katedrách psychológie na Slovensku, ale uvíta ju aj širšia odborná verejnosť a rovnako aj psychológovia v jednotlivých oblastiach praxe.

Aj keď psychometrickým témam je venovaný najväčší priestor, publikácia je koncipovaná širšie. V prvej kapitole sa autor venuje vymedzeniu základných pojmov používaných v psychodiagnostike. Hlavne pod vplyvom silne sa pretláčajúcich anglických termínov sa v súvislosti s používaním psychodiagnostických metód môžeme stretnúť s pojmami ako psychologické hodnotenie (angl. assessment), psychologické testovanie, či psychologická diagnostika. Po vymedzení vzájomných vzťahov medzi týmito pojmami autor pokračuje v prehľade psychodiagnostiky v historickom kontexte. Zvláštne ocenenie si zaslúži podkapitola o histórii psychodiagnostiky na Slovensku, ktorá stále zostáva pomerne neznámou.

V ďalšej kapitole sa autor venuje jednotlivým typom psychodiagnostických metód. Vyvážene a triezvo pôsobí podkapitola o klinických a testových metódach v psychodiagnostike, kde autor objektívne hodnotí prednosti, ale aj nedostatky oboch metód. Veľmi originálne vyznieva podkapitola o charakteristikách testov podľa jednotlivých chýb merania, ktorá tvorí akýsi úvod k samostatným kapitolám opisujúcim jednotlivé psychometrické vlastnosti. Pri popise náhodných chýb autor uvádza čitateľa do problematiky reliability, konštantné chyby dáva do vzťahu k validite a vymedzenie osobných chýb tvorí základ pre neskoršie vymedzenie objektivity. Predtým sa však ešte autor venuje jednotlivým fázam psychodiagnostického procesu, v ktorom samotné používanie psychologických testov predstavuje iba jednu z jeho častí. Psychodiagnostický proces autor chápe analogicky k výskumnému procesu, ktorý začína určením problému a diagnostickej otázky, a končí formulovaním záverov a odpovedaním na túto otázku.

V kapitole o meraní autor rozoberá jeho špecifiká v psychológii, venuje sa problematike nepriameho merania v psychológii a veľmi názorne vysvetľuje pojmy latentná a manifestná premenná. Túto názornosť autor zachováva aj pri popise jednotlivých úrovní merania v psychológii. Rovnako názorne a zrozumiteľne sa autor venuje aj problematike škálovania, čo považuje za najrozšírenejší spôsob realizácie merania v psychológii. Ďalej autor podrobne rozoberá jednotlivé formy štandardizovaného skóre (z-skóre, T-skóre, IQ, steny, staniny), ktoré umožňujú interpretáciu hrubého skóre. Pre väčšiu názornosť však chýba spoločné grafické znázornenie jednotlivých štandardizovaných skóre, ktoré je takmer povinnou súčasťou iných učebníc teórie psychodiagnostiky (nachádza sa aj u spomínaného Řičana).

Ďalšie samostatné kapitoly sa podrobne venujú jednotlivým základným psychometrickým vlastnostiam – reliabilite, validite a objektivite. Kapitoly sú dostatočne zrozumiteľné aj obsažné. V kapitole o reliabilite nechýba časť o štandardnej chybe nástroja merania a o jej využití pre výpočet intervalu spoľahlivosti individuálneho skóre. Používanie tohto intervalu môže odlíšiť psychológov erudovaných v problematike psychometrie s triezvym pohľadom na výsledok psychologického testu, od psychológov slepo veriacim presnej číselnej hodnote odčítanej z tabuliek noriem (ako sa s tým môžeme najčastejšie stretnúť pri používaní IQ). Problematike reliability, resp. zhody medzi posudzovateľmi autor venuje samostatnú kapitolu, ktorú nazýva objektivita psychodiagnostických metód. V kapitole o validite autor nezabúda podrobne a pritom zrozumiteľne predstaviť multičrtové-multimetódové matice Campbella a Fiskeho.

Ďalej sa autor venuje posudzovaniu testov prostredníctvom položkovej a faktorovej analýzy. Popri tradičnej exploračnej faktorovej analýze sa autor venuje aj stále použíwanejšej analýze konfirmačnej. Na príklade konkrétnej škály vysvetľuje princíp konfirmačnej faktorovej analýzy a predstavuje najpoužíwanejšie indexy zhody (GFI, CFI, RMSEA, chí-kvadrát a i.).

Za jeden z najväčších prínosov recenzovanej publikácie pokladám predstavenie psychometrickej teórie odpovede na položku (item response theory - IRT). Tento vo svete stále viac populárnejší prístup psychometrického hodnotenia nástrojov merania, ktorý sa vo svojich predpokladoch značne odlišuje od klasickej teórie testov, je u nás aj medzi odborníkmi veľmi málo známy. Autor vysvetľuje základné princípy tohto prístupu na príklade výkonových dichotómnych položiek, čím zoznamuje čitateľa so základnými východiskami tejto teórie veľmi zrozumiteľným spôsobom. V kapitole ďalej autor pokračuje v téme používania počítačov v psychodiagnostike, kde spomína aj počítačové adaptívne testovanie (computerized adaptive testing), ktoré je založené práve na hodnotení položiek podľa teórie odpovede na položku. Tento prístup sa snaží o čo najväčšiu ekonomickosť v tom zmysle, že testovanému sú ponúkané také položky, ktoré čo najviac vystihujú jeho úroveň testovanej vlastnosti.

V predposlednej kapitole sa autor venuje procesu konštrukcie nového testu, jeho štandardizácii, stručne aj otázke adaptácie zahraničných testov. Veľmi aktuálnym a dôležitým etickým a právnym aspektom psychodiagnostiky je venovaná posledná kapitola.

Kniha je písaná zrozumiteľným štýlom, pri náročnejších štatistických postupoch autor uprednostňuje používanie konkrétnych príkladov. Kniha je vhodná aj pre úplných začiatočníkov, bez minimálnych znalostí štatistiky. Tí v nej nájdu napríklad aj vzorce pre výpočet aritmetického priemeru, štandardnej odchýlky, či vysvetlenie, čo je to korelačný koeficient a aké hodnoty môže nadobúdať. Veľa užitočného si v knihe nájdu mierne, ale aj výrazne pokročilí, pre ktorých však spomínané popisy a vzorce základných štatistických ukazovateľov môžu pôsobiť veľmi rušivo.

Recenzovaná publikácia podľa môjho názoru spĺňa všetky predpoklady na kvalitnú študijnú literatúru. Odporučil by som ju však určite aj ako pomôcku pri konštrukcii či adaptácii nástrojov merania. Verím však, že si táto publikácia nájde svoje miesto aj v knižniciach psychológov, ktorí sa vo svojej praxi dennodenne stretávajú s

psychodiagnostikou a používaním psychologických testov. Môže im pomôcť pri obnovení vedomostí z teórie psychodiagnostiky, súčasne u nich môže posilniť kritické myslenie pri hodnotení jednotlivých diagnostických metód a pri interpretovaní výsledkov psychologického testovania.

Matúš Bieščad

Marián Kubeš, Dagmar Spillerová, Roman Kurnický: Manažérske kompetencie. Způsobilosti výjimečných manažerů

Praha, Grada, 2004, s. 184.

V dnešnej dobe sa v úspešných firmách kladie dôraz na rozvoj ľudského faktora. Práve tento faktor je najdôležitejší v dosahovaní vysokého výkonu. Trojica autorov Integrovaného programu rozvoja manažerov ADDA podáva veľmi odbornú publikáciu týkajúcu sa manažérskych kompetencií. Na uvedenú problematiku sa pozerajú očami psychológov a nie inžinierov ako sme v súčasnosti často svedkami.

V úvode autori uvádzajú, že sú to práve kompetencie, ktoré odhaľujú rozdiely medzi priemernými a vynikajúcimi manažermi. V úvodnej kapitole pripomínajú, že kompetencie manažerov je možné rozvíjať. Toto je podľa nás veľkou výzvou pre každého, i menej úspešného manažera. V druhej kapitole rozoberajú, čo sú vlastne kompetencie. Podľa autorov nám kompetencie hovoria o tom, aké správanie je potrebné, aby sme splnili úlohu vynikajúcim spôsobom. Teda kompetencie sa prejavujú v správaní. Pritom musia byť splnené predpoklady, ktoré môžeme stručne vyjadriť slovesami: môcť, chcieť a vedieť. V ďalšej kapitole podávajú spôsoby ako identifikovať kompetencie. Tu udávajú metodologicky veľmi precízny spôsob identifikovania kompetencií až po vytvorenie kompetenčných modelov, ktoré sú obsahom nasledujúcej kapitoly. Ponúkajú tu štyri ukážky rôznych kompetenčných modelov. Ďalšia časť sa venuje rôznym metódam na meranie úrovne kompetencií: kooperatívne a súťaživé cvičenia, došlá pošta, hranie rolí, prezentácia, prípadové štúdie, rozhovor na zistenie kompetencií, 360° hodnotenie. Pri týchto metódach uvádzajú aj príklady. Nezabúdajú ani na ich úskalía, čo robí danú prácu ešte prítiahlivejšiu. Šiesta kapitola je venovaná Assessment centráam. Autori upozorňujú, že to majú byť nielen hodnotiace, ale aj rozvojové centrum. Toto vysoko oceňujeme. Siedma kapitola sa zameriava na rozvoj kompetencií. Sú tu uvedené dôvody, prečo je rozvoj kompetencií taký dôležitý. Ako prínos do uvedenej problematiky prinášajú svoj Program integrovaného rozvoja manažerov ADDA. Tento názov je odvodený od slov: assess, design, develop, assist. Dôležité je pre nich správanie, ktoré sa dá zachytiť. V tomto programe sa zameriavajú aj na rozvoj a pomoc pri implementácii do praxe a nielen na diagnostiku. Toto považujeme za nesmierne veľký prínos. Ako analógiu si dovoľujeme

vysloviť, že autori sa venujú nielen diagnostike ale aj “terapii”. Program je veľmi podrobne rozpísaný a autori prinášajú aj výskumné zistenia, ktoré majú zo svojich bohatých skúseností. Ďalšia časť knihy uvádza oblasti, kde sa kompetenčný prístup dá využiť: na výber, rozvoj, hodnotenie ako aj kariérny postup pracovníkov. Posledná kapitola sa venuje tomu, čo bude s kompetenciami v budúcnosti a ako ich využiť v čoraz rýchlejšie sa meniacom pracovnom prostredí. Nechýba na konci ani slovník pojmov, ktorý pomáha lepšie sa orientovať v danej terminológii. V prílohách zaujmú čitateľa ukážkami kompetencií z programu ADDA a príručky rozvoja kompetencií.

Autori vychádzajú zo svojich dlhoročných skúseností v oblasti rozvoja ľudských zdrojov, čo je doslova cítiť, pretože celá kniha je doplnená množstvom príkladov z praxe.

Uvedená publikácia je určená pre manažérov, personalistov, psychológov ako i pre ostatných ľudí zaujímavých sa o danú problematiku. Knihu je veľmi podnetná a zaujímavá a nie je to na úkor odbornosti. Preto ju vrele odporúčame.

Mário Schwarz

Eva Zahrádková: Teambuilding - cesta k efektívnej spolupráci.

Portál, Praha, 2005, 174 strán.

Na tejto knihe vysoko oceňujem jej aktuálnosť, team buildingy totiž rapídne naberajú na popularite v biznis prostredí a zároveň autorkinu ochotu podeliť sa aspoň o časť know-how nadobudnutého v práci s rozličnými tímami.

Knihy je členená na dve časti: Teambuilding ako štýl práce s ľuďmi a Teambuilding ako organizovaná akcia. Prvá časť knihy je oveľa rozsiahlejšia a zaoberá sa vydefinovaním základných pojmov, rozvojom potenciálu skupiny i jednotlivcov, komunikáciou v tíme, skupinovú dynamikou, teambuildingom ako cieľným rozvojom pracovných tímov, medziskupinovú spoluprácou, špecifikami malých i veľkých firiem. Druhá časť knihy sa venuje témam ako základom učenia skúsenosťou, rôznymi druhmi kurzov a programov teambuildingu spolu s možnosťami ich využitia v tíme, samotnej prípravy teambuildingovej akcie a výberu organizátora kurzu. Osobne ma najviac zaujala piata kapitola Teambuilding cieľný rozvoj pracovných tímov. Tá podľa mňa tvorí najprepracovanejšiu časť knihy a zároveň jej obsahové jadro v podobe praktických skúseností s rozvojom rôznych typov tímov. Autorka rozlišuje päť rizikových typov správania v tíme: hon na čarodejnice, slepé cesty, zákopová vojna, skupinové myslenie a socializmus v skupine. Každý typ správania nielen definuje vo svojej práci ale ho aj dopĺňa otázkami na jeho identifikáciu v tíme, ukážkou aktivít v rámci kurzu teambuildingu pre tím s daným problémom spolu s návodom ako na odstránenie alebo zmiernenie tohto rizikového správania v tíme.

Eva Zahrádková možno práve pre to, že nie je psychologička sa témy chopila veľmi praktickým spôsobom, kniha je písaná temer ako príručka typu self-help, čtivo a s temer ľudovým jazykom. Kniha je bohato popretkávaná príkladmi z praxe, ukážkami úloh pre

tímy, diagnostických či identifikačných otázok na zisťovanie úrovne či problému, grafov, schém a návrhov na riešenie alebo rozvoj. Za výrazné negatívum považujem publikovanie časti osobnostného dotazníka MBTI v publikácii dostupnej širokej verejnosti z dôvodu znehodnocovania psychodiagnostických nástrojov a ich následného používania (tzv. bezpečnosť testu). Taktiež som v knihe nenašla zmienku o copyright k tomuto dotazníku. V zahraničnej literatúre býva dobrým zvykom sa v takomto prípade aspoň vyjadriť k súhlasu autora či vydavateľa príslušného testu s uverejnením v dotyčnej publikácii. Dúfam, že sa táto elementárna slušnosť v budúcnosti prejaví aj v kultúre vydavateľstva tým, že vydá iba materiál, na ktorý je získaný copyright.

Napriek tomuto podľa môjho názoru veľmi dôležitému mínusu považujem knihu za veľmi užitočnú pre širokú verejnosť od manažérov alebo vedúcich tímov, pracovníkov ľudských zdrojov, členov rôznych tímov či skupín až po vzdelávacie agentúry, venujúce sa rozvoju ľudského potenciálu.

Júlia Halamová

**Pavel Kopřiva, Jana Nováčková, Dobromila Nevolová, Tatjana
Kopřivová: Respektovat a být respektován.
Kroměříž, Spirála 2005. 282 s.**

Kniha s týmto obzvlášť aktuálnym a pútavým názvom vyšla z dielne Spoločnosti pre mozgovo kompatibilné vzdelávanie. Autori monografie si postavili cieľ a ponúkajú čitateľovi “možnosť uvidieť súvislosti medzi tým, čo robíme a hovoríme deťom v bežných situáciách každodenného života, a tým, aké raz budú, keď dospejú” (s. 5). Za nevyhnutnú podmienku úspešnej výchovy považujú nielen lásku, ale tiež rešpekt k deťom. To si žiada opustiť mocenský, manipulujúci prístup vo výchove a vzdelávaní. Účinné spôsoby ako sprostredkovať deťom hranice správania potom spočívajú v utváraní morálky na základe zvnútornených hodnôt. Autori právom poukazujú na zisky, ktoré vyplývajú z partnerského prístupu, založeného na rovnocennosti a rešpektovaní dôstojnosti. Na obsahovo aj formálne precízne spracovaných stránkach knihy dokázal štvorčlenný autorský tím majstrovsky prepojiť vysokú odbornú erudíciu, predovšetkým z individuálnej a humanistickej psychológie, s bohatými lektorskými skúsenosťami. Nadobudli ich s približne 12000 ľuďmi, ktorí absolvovali ich kurzy určené pre učiteľov a rodičov. Od roku 1990 sa autori angažujú v občianskych aktivitách usilujúcich sa o zmenu vzdelávania v Českej republike. Ide im jednak o skvalitnenie koncepcie vzdelávania a s ňou súvisiacich legislatívnych opatrení a jednak o prehĺbenie praktických poznatkov a spôsobilostí, ktoré pomáhajú učiteľom aj rodičom v ich každodennej práci s deťmi. Cenným je, že obsahové

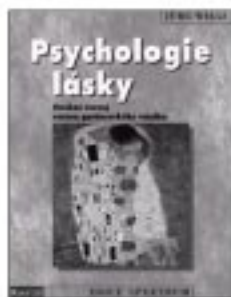
zameranie knihy poskytuje čitateľovi prepojenie princípov a nástrojov ako ich uskutočňovať. Pričom snahou autorov je objasniť prečo fungujú, kedy sa môžu použiť a kedy nie a tiež aké sú ich prípadné riziká. Podnetmi k uberaniu sa touto cestou boli pre nich predovšetkým tri knihy amerických autorov: Susan Kovaliková *Integrovaná tematická výuka (Kroměříž, 1995)*, Alfie Kohn *Punished by Rewards (Boston, 1993)*, Adele Faberová a Elaine Mazlishová *How to talk so kids will listen & listen so kids will talk (New York, 1980)*.

Predsavzatia a vytýčený cieľ autori dôsledne sledujú v 15 kapitolách svojej knihy. Logicky, kreatívne postavená štruktúra textu vedie čitateľa k tomu, aby pri čítaní prvých štyroch kapitol sa zamyslel najskôr v čom spočíva partnerský a mocenský prístup vo výchove a vzťahoch, teda nielen nad tým prečo sú hranice nutné, ale aj ako ich utvárať a tiež ako komunikovať efektívne napr. zvládaním negatívnych emócií. Ďalšie štyri kapitoly poukazujú na riziká trestov a odmien vo výchove, čo použiť namiesto nich, aké sú úskalia vonkajšej a vnútornej motivácie. V kapitolách 9, 10, 11 sa máme možnosť oboznámiť s tým, čo všetko deti potrebujú, prečo sebaúcta tvorí jadro našej osobnosti a z akých dôvodov je lepšie predchádzať problémom ako naprávať chyby, ktoré problémy prinesú. Ostatné tri kapitoly akcentujú nosné myšlienky autorov rozvedením troch téz. 1. - škola má väčšie možnosti, než ponúka vo svojej tradičnej podobe. 2. - výchova k poslušnosti je rizikom pre demokraciu. 3. – jediným spôsobom ako sa presvedčiť o tom, či niečo funguje, je vyskúšať to. Prácu dopĺňa zoznam použitej našej a zahraničnej literatúry (47 prameňov), stručné predstavenie autorov, ako aj hľadné informácie o kurzoch a seminároch, ktoré realizuje Spoločnosť pre mozgo kompatibilné vzdelávanie.

Knihy je určená pre všetkých, ktorí chcú pre deti to najlepšie – rodičom, učiteľom, vychovávateľom, pedagógom, psychológom, sociálnym pracovníkom, vedúcim rôznych záujmových krúžkov, študentom vysokých škôl..., a taktiež laikom. Verím, že každý z nich si nájde v nej práve pre neho zaujímavé témy. Keď sa stanú popudom pre využitie a realizáciu v každodennom živote čitateľa, potom zámer autorov bol naplnený a kniha sa stala zmysluplnou.

Mária Bratská

KLUB PSYCHOFÓRUM

J. Wili **Psychologie lásky**

Jednotlivé aspekty partnerského vztahu z močnej vývojové perspektivy, rôzna úskalia vztahu a možnosti terapeutické vztahové práce.
brož., 256 s., 329 Kč

I. D. Talam **Léčba Schopenhauerem**

Známi psychoterapeut a autor beletristicky zpracovaných prípadů z psychoterapie zde rozehrává skutečný příběh ze života Mozofa A. Schopenhauera do podoby živého románu, spojujícího pohled do prostředí skupinové terapie s vlivem Schopenhauerových myšlenek na současnou filozofii.
brož., 344 s., 309 Kč

J. Kottler, J. Carbee **Nezdařená terapie**

Autoři oslovili tisícov významných psychoterapeutů současnosti, aby vyprávěli o největších chybách, kterých se během své terapeutické praxe dopustili. Na závěr se autoři pokoušejí dlehnout, které faktory se ze strany terapeuta podílejí na tom, že terapie není úspěšná.
vle., 216 s., 299 Kč

Y. Towill **Nepřítel v mém pokoji**

a jiné příběhy z psychoterapie

Soubor příběhů, v nichž v hlavní roli vystupují klient a terapeut. Případy jsou vybírány podle různých chorob a psychologických narušení a jejich odlišného způsobu terapie (ztráta smyslu života u bohatého člověka, posttraumatická stres, erotický přenos mezi klientem a terapeutem, kognitivní terapie, chování, hraní protudy osobnosti, výklad snů, sebevraždy, deprese, anorexie, štach, paranoia a schizofrenie).
vle., 384 s., 399 Kč

L. Timažik **Základy vedení psychoterapeutického rozhovoru**

Manuál vedení rozhovoru, etické otázky, supervize a vedení zápisů. Poslední část je věnována práci se specifickými projevy v procesu psychoterapie, například práci s tichem, pláčem, s deprezivními nebo agresivními projevy.
brož., 184 s., 269 Kč

A. Freud **Já a obranné mechanismy**

Klasické dílo dcery S. Freuda se zabývá prostředky, kterými se já brání nejbým stavům a úzkostem a kterými se pokouší odolat abekty a poutové nároky.
brož., 120 s., 199 Kč

Objednávky v SR:

Portál Slovakia, Mgr. N. Čabiňaková, Školská 36, 968 19 Nová Baňa
tel./fax: 045/ 6856 587, 0910 995 655, e-mail: portalslovakia@stonline.sk
www.portalslovakia.sk

Objednávky v ČR: Portál, s.r.o., Klapková 2, 182 00 Praha 8, 283 028 203
e-mail: obchod@portal.cz, www.portal.cz

STANOVY A ČLENSTVO V SPS

- Slovenská psychologická spoločnosť pri SAV je dobrovoľné vedecké a profesné združenie psychológov, ktoré pracuje ako občianske združenie. Usiluje sa o podporu a rozširovanie psychológie ako vedy i praktickej disciplíny, o rozvoj a využívanie psychologických poznatkov v spoločnosti.
- Orgánmi SPS, ktoré riadia a zabezpečujú všetky jej činnosti, sú: Valné zhromaždenie, výbor, predseda, predsedníctvo, výbory oblastných skupín a sekcií, revízor.
- SPS má tri kategórie členov: *riadnym* členom SPS sa môže stať iba absolvent vysokoškolského štúdia psychológie, *mimoriadnym* členom sa môže stať odborník z príbuznej či spolupracujúcej vednej disciplíny a študent psychológie počínajúc 3. semestrom štúdia. *Čestné členstvo* sa priznáva významným domácim alebo zahraničným odborníkom, ktorí sa osobitným spôsobom zaslúžili o rozvoj psychológie.
- Podmienkou prijatia za člena je podanie písomnej prihlášky, ktorej súčasťou je odporúčanie dvoch riadnych členov SPS. Každý člen SPS je povinný dodržiavať profesijnú etiku a dbať na hodnotu ľudského bytia.

Adresa:

SLOVENSKÁ PSYCHOLOGICKÁ
SPOLOČNOSŤ pri SAV

Ústav experimentálnej psychológie SAV

Dúbravská cesta 9

813 64 Bratislava

Slovenská republika

Tel: 02/5477 5625

Fax: 02/5477 5584

e-mail: sps@savba.sk

<http://www.psychologia.sav.sk/sps>

PSYCHOFÓRUM

1/2006

Psychofórum je bulletinom Slovenskej psychologickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied. Informuje čitateľov o aktuálnych námetoch a udalostiach z profesného života psychologickej obce. Je zasielané bezplatne dvakrát ročne tým členom SPS, ktorí zaplatili členský príspevok.

*****

Redakcia a administrácia :

Psychofórum vydáva Hlavný výbor SPS pri SAV.

Číslo 2/2005 bolo financované z členských príspevkov SPS.

Redakčná rada: HV SPS

Distribúcia: SPS

Tlač: PELIKÁN, s.r.o.,
StaráGala, Holice

*****

Adresa:

PSYCHOFÓRUM, Slovenská psychologická spoločnosť pri SAV,
ÚEP SAV, Dúbravská cesta 9,
813 64 Bratislava, SR
E-mail: sps@savba.sk, alebo
peter.halama@savba.sk

*****

Príspevky posielajte na diskete (formát word, rtf), písomne vytlačeným textom, alebo elektronickou poštou.

*****

Uzavierka budúceho čísla:

30.september 2006

*****

Príspevky v bulletine nemusia vyjadrovať názory členov redakčnej rady.

Za odbornú a jazykovú stránku zodpovedajú autori príspevkov.

HLAVNÝ VÝBOR SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI

<i>predseda</i> PhDr. Ivan SARMÁNY-SCHULLER, CSc. Križna 36, 811 07 Bratislava, tel.: 02/5542 3022 Ústav experimentálnej psychológie SAV, Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava tel.: 02/5477 5625 fax: 02/5477 5584, e-mail: expssarm@savba.sk	<i>podpredseda</i> Doc. PhDr. Mária BRATSKÁ, CSc. Studenohorská 73, 841 03 Bratislava, tel.: 02/647 805 39 Katedra psychológie FiF UK, Gondova 2, 818 01 Bratislava, tel.: 02/59 339 437 mobil: 0903 207 710 e-mail: madabra@stonline.sk	<i>výkonný tajomník</i> Doc. PhDr. Eva SZOBIOVÁ, CSc., Katedra psychológie FiF UK, Gondova 2, 818 01 Bratislava tel.: 02/59 339 165, 02/5296 2129 mobil: 0902 657 727 e-mail: eva.szobiova@fphil.uniba.sk
<i>hospodár</i> Doc. PhDr. Matej CZAKO, PhD. Karloveská 23, 841 04 Bratislava, tel.: 02/654 23 898 tel.: 02/59 339 130, mobil: 0903 233 348 e-mail: matej.czako@fphil.uniba.sk	<i>revízor</i> PhDr. Štefan GRAJČAR Žehrianska 7, 851 07 Bratislava, tel.: 02/6383 4540 Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Špitálska ul. 8, 812 67 Bratislava 1 tel.: 02/59 75 3821, mobil: 0905 542 748 e-mail: stefan.grajcar@upsvar.sk	<i>Psychofórum - zodpovedný redaktor</i> Mgr. Peter HALAMA, PhD. Katedra psychológie FHTU Homopotočná 23, 918 43 Trnava Ústav experimentálnej psychológie SAV, Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava mobil: 0907 337 134 e-mail: peter.halama@savba.sk
PhDr. Jolana LAZNIBATOVÁ, CSc. Skalická 12, 831 02 Bratislava tel.: 02/4425 3892 Škola pre mimoriadne nadané deti Teplická 7, 831 02 Bratislava tel.: 02/4464 1214 e-mail: laznibatova@centrum.sk smnd@smnd.sk	Doc. PhDr. Stanislav HVOZDÍK, CSc. Katedra psychológie, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, ul. 17. novembra č.1 080 00 Prešov	Mgr. Daniela MORVAYOVÁ Vlčková 20, 811 04 Bratislava tel.: 02/524 98 207 Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie Trnavská 112, 821 02 Bratislava e-mail: daniem@centrum.sk morvayova@vudpap.sk
Doc. PhDr. Vladimír SALBOT, CSc. Katedra psychológie, Pedagogická fakulta UMB, Ružová 13, 974 11 Banská Bystrica tel.: 048/436 4716, e-mail: vsalbot@pdf.umb.sk	PhDr. Pavol ŠMÝKALA Lipová 66/37, 921 01 Piešťany tel.: 0960 328 849, mobil: 0903 824 233 Centrum psychologických a sociologických činností PÚ OS SR Kollárovo nám. 10, 832 27 Bratislava e-mail: pavol.smykala@mil.sk	PhDr. Blandina ŠRAMOVÁ, PhD. Katedra pedagogickej psychológie Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre e-mail: bsramova@ukf.sk
<i>sekretariát</i> Slovenská psychologická spoločnosť pri SAV Ústav experimentálnej psychológie SAV, Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava tel.: 02/5477 5625 fax: 02/5477 5584, e-mail: sps@savba.sk		